



ČASNI SLUGA BOŽJI

DOBRI OTAC

Antić

GLASILO VICEPOSTULATURE SLUGE BOŽJEGA FRA ANTE ANTICA

God. XLVII. (2017.) <> Broj 3-4 (167-168) <> Cijena 15 kuna

God XLVII. (2017.)
Broj 3-4 (167-168)

Za sve što se u ovom glasilu navodi ili naziva "čudo", "svetost", "svetac" i slično, to u duhu crkvenih propisa treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu ovom izreći će konačni sud sveta Crkva.

Izdavač lista:

Provincijalat Franjevačke provincije
Presvetog Otkupitelja
Trg Gaje Bulata 3, HR - 21000 Split

Osnivač lista:

Franjevački samostan MBL
Vrbanićeva 35, HR - 10000 Zagreb

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. fra Josip Šimić

Uređuje Uredničko vijeće:

Nikica Ajdučić, Antica-Nada Čepulić,
Frano Doljanin, Mate Matić,
Asumpta Strukar, Josip Šimić

Adresa uredništva:

Vicepostulatura Sl. B. fra A. Antića,
Vrbanićeva 35, HR - 10000 Zagreb
telefon: (01) 46 60 031
E-pošta: sluga.bozjidoa@gmail.com

*Novčane priloge za list i milodare
slati na račun:*

HPB - Hrvatska poštanska banka
2390001-1100028072
IBAN HR22 23900011100028072
SWIFT HPBZHR2X

Cijena: 10 kuna, dvobroj 15 kuna,

inozemstvo 3 € ili 3 \$

Godišnja pretplata 50 kn, Europa 12 €,
Prekooceanske zemlje 20 \$

Lektor:

Prof. Domagoj Grečl

Prijelom i grafička priprema:

DENONA, HR – 10000 Zagreb

Tisak:

DENONA, HR – 10000 Zagreb

ISSN 1334-4498

Naslovna stranica:

Molitva na grobu
Časnoga sluge
Božjega



Zadnja stranica:

Generalni ministar
franjevačkog reda na
grobu oca Antića

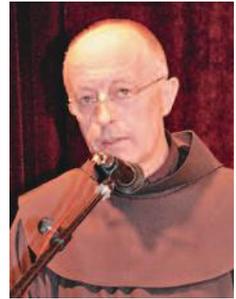
SADRŽAJ

- 3 Riječ urednika
- 4 Proslava 100. obljetnice svećeničkog
redenja i mlade mise Časnoga sluge Božjega
- 9 Pohod Generalnog ministra i generalnog
defintorija
- 13 Antićevske duhovne vježbe bogoslovima u
Makarskoj
- 16 Spomen na mučenike zagrebačkog samostana
- 23 Iz odgojiteljskog djelovanja Časnoga
sl. Božjega (8)
- 27 Karizme oca Antića (8)
- 29 Učitelj duhovnog života (8)
- 33 Antićevi nagovori redovnicama (2)
- 37 Antićevi četvrci
- 41 Hodočašća: Sinjski studenti na grobu
Časnog sl. Božjeg
Dvije obitelji u njegovoj sobi i na grobu
- 43 Pročitali smo za vas
- 45 Zahvale, preporuke, uslišanja i svjedočanstva
- 50 Predavanje o. vicepostulatora o Fatimskim
ukazanjima
- 51 Antićeva obitelj - Fond za pomoć potrebnima
- 52 Naši pokojnici:
fra Luka Radman-Livaja
fra Jozo Zrnčić
fra Bonaventura Duda
- Antićeva pisma**
Učiteljici gospođi Katici Jukić: 15, 26, 32, 36, 40,
42, 44, 51

Fotografije: Jožica Frkanec-Štefko (Foto Nana), Ozana Mahmutović (Foto Nana), Boran Vigurić, Katarina Perković, Suzana Validžić, Frano Doljanin, fra Nikola Dominis, fra Josip Šimić, Arhiv Vicepostulature i dr.

Poštovane štovateljice i štovatelji oca Antića, dragi čitatelji!

Stavljam vam u ruke jesenski dvobroj lista časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića. U sljedećoj godini imamo 100. obljetnicu završetka teološkog studija i 50. obljetnicu uspostave Vicepostulature Časnoga sluge Božjega. I dalje vam preporučujemo da se molite za čudo po njegovu zagovoru, da mu se što češće utječete u nevoljama zemaljskog života moleći ga da vas kod Boga zagovara.



U ovom broju donosimo izvještaj o proslavi 100. obljetnice njegova svećeničkog ređenja u Zagrebu i 100. obljetnici njegove mlade mise u Zatonu Šibenskom.

Donosimo i izvještaj o pohodu generalnog ministra reda Manje braće fra Michaela Anthonya Perrya i generalnog definitorija grobu i sobi Časnoga sluge Božjega i našem samostanu. Tu je i izvještaj o antićevskim duhovnim vježbama koje je o. vicepostulator održao bogoslovima Antićeve provincije u Makarskoj kao pripremu za obnovu njihovih redovničkih zavjeta. Posebno vas potičemo da pročitate izvještaj o spomen-slavlju 70. obljetnice mučeništva pobijene i zatvorene braće žrtava komunističkog terora, koje smo proslavili u nedjelju 3. rujna. Četvrtoga rujna 1947. godine na Mirogoju su strijeljani župnik fra Matej Vodanović i kapelan fra Serafin Rajić i za grob im se ne zna. Euharistijskim slavljem komemorirali smo i braću koja su osuđena na dugogodišnje robije u Novoj Gradiški: provincijala fra Petra Grabića, gvardijana fra Leonarda Bajića, kapelana fra Jozu Viskovića i fra Alberta Bukića. Nakon euharistijskog slavlja predstavljena je knjiga dr. fra Stjepana Čove *Franjevci samostana Majke Božje Lurdske u Zagrebu žrtve komunističkog terora*.

U osmom nastavku napisa *Iz odgojiteljskog djelovanja Časnoga sluge Božjega* dr. fra Vicko Kapitanović opisuje petosvibanjske izbore 1935. i glas bogoslova za ugroženu domovinu. Fra Matej Kuhar u osmom nastavku napisa *Karizme oca Antića* opisuje temelje fra Antine duhovnosti. Dr. fra Vicko Kapitanović u osmom nastavku napisa *Učitelj duhovnog života* opisuje fra Antino nastojanje da svima onima koji su mu se obraćali i koje je duhovno vodio ponudi »duhovnost po mjeri«. Donosimo i drugi Antićev *Nagovor Sestrama Pohoda Marijina*, koji im je o. Antić održao 8. listopada 1954. u njihovom zagrebačkom samostanu u Mošćeničkoj ul. 3.

Donosimo i 6 homilija s Antićevih četvrtaka. U rubrici *Hodočašća* donosimo izvještaj o sinjskim studentima na grobu oca Antića i kratku zabilješku o dvjema obiteljima na grobu i u sobi Časnoga sluge Božjega. U rubrici *Pročitali smo za vas* donosimo vijest, koju je objavio *Glas Koncila* u br. 28. od 16. srpnja 2017. o pohodu hrvatskih misionara i misionarki rodnoj kući o. Antića i crkvi u kojoj je kršten u Prvić Šepurinama 5. srpnja. U smrtopisu fra Bonaventure Dude, koji je u br. 32-33 *Glasa Koncila napisao* prečasní Ivan Miklenić, u kojem bilježi fra Bonaventurino sudjelovanje u procesu za beatifikaciju Časnoga sluge Božjega. Pročitajte i 9 različitih pisama zahvala, preporuka, uslišanja i svjedočanstava. Donosimo i izvještaj o predvanju *O fatimskim ukazanjima BDM* koje je o. vicepostulator održao u Hrvatskoj katoličkoj župi u Münchenu. Možete pročitati i kratki napis o *DOA Fondu Antićeva obitelj*. Na kraju donosimo i smrtopise o. fra Luke Radman Livaje, o. fra Joze Zrnčića i o. fra Bonaventure Dude.

Na kraju želim Vam radostan Božić ispunjen betlehemsom svjetlošću i milošću blagoslovljenu 2018. riječima Časnoga sluge Božjega upućenim jednom svećeniku: »*Za Božić Ti je moja čestitka, da budeš malešan, evanđeosko dijete koje slijedi u svemu Djetića Isusa! U Novoj Godini revnije i gorljivije poradi oko svoje savršenosti*« (AP I/17, 50).

Vaš fra Josip Šimić

PROSLAVA 100. OBLJETNICE SVEĆENIČKOG REĐENJA ČASNOGA SLUGE BOŽJEGA (30. SRPNJA 2017.)

Časnog slugu Božjega o. fra Antu Antića zaredio je šibenski biskup Luka Pappafava u samostanskoj crkvi sv. Lovre u Šibeniku 29. 7. 1917. Svečana proslava 100. obljetnice toga događaja bila je u crkvi-svetištu Majke Božje Lurdske u Zagrebu 30. srpnja 2017. Iz praktičnih razloga slavlje je preneseno na 30. srpnja. Misno slavlje predvodio je i propovijedao o. vicepostulator fra Josip Šimić, a suslavili su o. gvardijan fra Mate Matić i o. župnik fra Nikica Ajdučić. Pjevao je zbor pobožnih gospođa. Otpjevni psalam solo je otpjevala primadona mo. Martina Silić-Gojčeta.

UVOD U SLAVLJE

Jučer, 29. srpnja, bila je 100. obljetnica ređenja časnoga slugu Božjega oca fra Ante Antića, koju mi iz praktičnih razloga slavimo večeras. Zato se kratko prisjetimo njegova puta prema oltaru. Red subđakonata po tadašnjim odredbama Crkve fra Anti je 7. studenoga 1915. u Makarskoj podijelio pomoćni biskup splitsko-makarski, generalni vikar za Makarsku biskupiju mons. Juraj Carić. Red đakonata fra Anti je 24. rujna 1916. u Makarskoj također podijelio generalni vikar za makarsku biskupiju mons. Juraj Carić, kojeg je kao svojega zamjenika delegirao splitski i makarski biskup mons. Ante Gjivoje. Svećenički red fra Anti je 29. srpnja 1917. u samostanskoj crkvi sv. Lovre u Šibeniku podijelio šibenski biskup Luka

Pappafava. Mladu misu fra Ante je dozvolom poglavara, što je u ono vrijeme bila iznimka, proslavio u župnoj crkvi sv. Jurja u Zatonu na blagdan Gospe Snježne, 5. kolovoza 1917. U Zatonu će to posebno proslaviti iduće nedjelje, 6. kolovoza.

PROPOVIJED BITI SVEĆENIK (KATEHETA) PO SRCU ISUSOVU

Danas, kada slavimo 100. obljetnicu svećeničkog ređenja Časnoga slugu Božjega, posebno se trebamo prisjetiti njegove trajne skrbi za svećenike i svećeničke pripravnike, ne samo za one koji su mu u Provinciji bili povjereni, već i za sve one koji su k njemu dolazili i s njim se dopisivali.

S onima koje je odgajao nastojao je trajno ostati povezan. Posebno je hrabrio one koji su bili na odsluženju vojnog roka, kao i one koji su bili kapelani ili mladi župnici. Svjestan da vihor života ljude donese u takve situacije i događanja kakva za vrijeme studija u bogosloviji nisu mogli ni zamisliti. Većina od njih, odlazeći iz bogoslovije, ponijela je sobom duhovno obogaćenje stečeno pod vodstvom Časnoga slugu Božjega.

Fra Ante je sam nastojao biti svećenik »po Srcu Isusovu«, pa je razumljivo da je na to upućivao sve svećenike koje je odgajao, kao i one koje je duhovno vodio. Sve ih je upućivao da se u vršenju svojega poslanja



»predaju Božanskom Srcu Isusovu i Bezgrešnom Srcu Marijinu - ispunjeni onom ljubavlju - koja gori u Presvetom Srcu Isusovu« (AP I/43, 10), trajno svjesni da Bog od svećenika traži osobnu svetost kako bi mogli biti apostoli posvećenja povjerenih im duša.

Mladim je svećenicima davao savjete za propovijedi i upućivao ih u nabavljanju duhovne homiletske literature. Ponekad je nekima poslao i po koju knjigu. Neke je poticao da i sami pišu propovijedi i da ih dotjeruju svake godine, pa da ih potom objave. Ponekad je da uštedi vrijeme pisao skupna pisma.

Župnicima je savjetovao da žive sakramentalnim životom, da vole svoju župu, da uče djecu vjeronauk po novim metodama, da promiču redovnička i svećenička zvanja, da djeci i mladima drže duhovne vježbe, da poučavaju vjernike da se pravilno i pobožno ispovijedaju, da budu uporni i predani u radu, ali da ne misle da će sve njih preko noći uspjeti obratiti i popraviti.

Svećenici su se Časnom sluzi Božjem obraćali za različite potrebe: knjige, najrazličitije savjete, u skrupulama, kako održati duhovne vježbe časnim sestrama itd. Odgojitelji su tražili savjete kako postupati s gojencima i molili da im pošalje prijevode knjiga

o odgoju koje je pripremao. Antićeve savjete cijenili su i držali ih dragocjenima i svećenici sveučilišni profesori. Slušali su ga i svećenici stariji od njega.

Na traženje savjeta i usluga fra Ante je revno odgovarao. Za malodušne i bojažljive nalazio je riječi ohrabrenja, za žalosne riječ utjehe, za skrupulozne riječi umirenja, za iscrpljene riječ okrepe, nesigurnima je pružao sigurnost otvarajući svima beskrajna obzorja božanske ljubavi. Njegovi savjeti bili su jednostavni, bez učenosti, ali proizlazili su iz duše za koju se činilo da je u dodiru s Bogom, pa su se često duboko utiskivali u srce onih kojima su bili upućeni i činilo se da je u njima zgusnut program čitavog života, kao što se može vidjeti iz sljedećeg pisma koje je fra Ante uputio jednom svećeniku: »Molim te revno nastoj oko svoga duhovnog usavršavanja. Ljubi posebnom ljubavlju Presv. Euharistiju. Promatraj je, uči je, živi s Njom i u Njoj i za Nju. Često budi kod Nje. Na oltaru budi anđeo, u ispovjedaonici milosrdni samaritanac, na propovjedaonici apostol, među povjerenim stadom dobri pastir, a za braću i bližnje kao hostija - Isus u hostiji, u muc i križu budi propeti Isus. Sve svoje dnevne duhovne vježbe obavljaj revno, gorljivo, pomnjivo. Posebno duhovno štivo i sv. razmatranje. Vršiti apostolat. Čuvaj se u

svemu kao pravi apostol Kristov vas (=sav) posvećen službi Božjoj i spasu bližnjeg... Ljubi nebesku Majku posebnom ljubavlju i širi njezinu pobožnost svugdje.» (AP I/30, 30). Eto takav je bio fra Ante.

PROSLAVA 100. OBLJETNICE MLADE MISE Č. SL. BOŽJEGA U ZATONU (6. KOLOVOZA 2017.)

Proslava stote obljetnice mlade mise časnoga sluge Božjega o. fra Ante Antića u njegovu Zatonu prenesena je sa subote 5. kolovoza na nedjelju 6. 8. 1917. Razlog je tomu proslava pobjede u oslobodilačkoj operaciji Oluja, dana domovinske zahvalnosti i hrvatskih branitelja 5. kolovoza. Svečano misno slavlje, župnu misu u 10 sati predvodio je i propovijedao o. fra Josip Šimić, vicepostulator kauze Časnoga sluge Božjega, u zajedništvu sa mjesnim župnikom don Markom Gregićem. Na misi je pjevao muški zbor župe sv. Jurja u Zatonu. Ovdje donosimo glavne naglaske iz propovijedi o. vicepostulatora.



Propovjednik se u uvodu u euharistijsko slavlje i u propovijedi posebno osvrnuo na Antićev odgojiteljski rad, ali i na njegovo duhovno i pastoralno djelovanje na dobrobit brojnih obitelji naglasivši kako je Časni sluga Božji svećenike, posebno katehete, pozivao da budu katehete (svećenici) po srcu





Isusovu. O tome je 1957. godine priredio i knjigu tiskanu ciklostilom *Kateheta po Srcu Isusovu*. U to vrijeme katehete su bili svećenici, pa zato, kao i na temelju pisama svećenicima, možemo govoriti o trajnom i jakom Antićevu magistarskom, ispovjedničkom i voditeljskom nastojanju da svećenike i pripravnike na svećenički red potakne i usmjeri da svoj poziv, svoje djelovanje i cijeli svoj život vode sukladno Srcu Isusovu.

Časni sluga Božji ispovjedao je i vodio i brojne obitelji, točnije žene i muževe koji su živjeli u kršćanskom braku. I njih je usmjeravao i pozivao da budu sukladni Srcu Isusovu. Propovjednik je pozvao sve obitelji da na svetkovinu Preobraženja Gospodnjega (6. kolovoza) porazmisle o obiteljskom kršćanskom pozivu i da svoje obitelji žive po Srcu Isusovom. Nadalje pozvao ih je da porazmisle što danas znači biti odgovoran otac i odgovorna majka po Srcu Isusovu, danas kada nas demografska predviđanja oštro opominju i ispunjaju strahom - kada je sve manje djece i kada se sve veći broj mladih

obitelji s djecom iseljava i raspršuje po Europi od Njemačke do Irske. Zato se zaista trebamo najozbiljnije zapitati što će biti od našeg naroda, odnosno kakva mu je budućnost u domovini.

Zahvaljujući Bogu, Mariji Kraljici Hrvata, junaštvu i žrtvi vlastitog života brojnih naših



branitelja oslobodili smo zemlju i obnovili državu. Zato si trebamo postaviti pitanje kakva korist od svega toga ako narod izumire, ako se broj stanovnika, posebno djece i mladih, silno smanjuje. Bogu, Mariji i brojnim našim junacima i junakinjama Domovinskog rata odgovorni smo za budućnost onoga što nam je Bog dao, a za što su se oni borili i što su izborili darujući svoje živote?

Propovjednik je iznio primjer Časnog sluga Božjega koji je još 1926. posvetio svoj život za povjerenu braću klerike i time sve nas pozvao da naše živote posvetimo: svećenici za svoje vjernike, vjernici ponajprije za svoje obitelji, a zatim za svoju župu, za naš hrvatski narod i Crkvu u njemu.

Propovjednik je pozvao vjernike da porade na svećeničkim i redovničkim zvanjima. Da bi tih zvanja bilo više, naglasio je, trebaju nam istinske kršćanske obitelji s više od dvoje djece. Svu djecu trebamo promatrati



kao veliki dar Božji. Nalazimo se pred izborom ili brojne obitelji i ostanak u domovini, ili demografska smrt.

Fra Josip je propovijed završio pozivom na molitvu za čudo po zagovoru Časnoga sluga Božjega, jer je to potrebno za njegovo što skorije uzvišenje na oltar.

Molitva vjernika

Obratimo se našem nebeskom Ocu, iznesimo mu naše prošnje i zamolimo ga da nas milostivo usliši. Pokliknimo zajedno: *Gospodine, usliši nas!*

- Za svetog oca Franju, za našeg nadbiskupa Josipa i sve biskupe da svojim zauzetim nastojanjem oko novih svećeničkih zvanja svjedoče svoju pastirsku službu, molimo te.
- Da mladiće u našoj župi, u našoj nadbiskupiji, u Crkvi u Hrvata i cijeloj Crkvi trajno pozivaš u svećenički poziv, da u njemu slijede primjer časnoga sluga Božjega oca fra Ante Antića, molimo te.
- Za što skorije uzvišenje na čast oltara časnoga sluga Božjega oca fra Ante Antića i za čudo po njegovu zagovoru, molimo te.
- Za sve pokojne svećenike, posebno mučenike, koji su djelovali u ovoj župi i samostanu, molimo te.
- Za sve naše pale branitelje, kojih se ovih dana sa zahvalnošću spominjemo, da u nebu uživaju tvoju vječnu radost, molimo te.

Bože, Oče naš, milostivo usliši ove naše molitve, po zagovoru Majke Božje Lurdske i časnoga sluga Božjega oca fra Ante Antića, po Kristu Gospodinu našem.

GENERALNI MINISTAR REDA MANJE BRAĆE U SVETIŠTU MAJKE BOŽJE LURDSKE I NA GROBU ČASNOGA SLUGE BOŽJEGA O. FRA ANTE ANTIĆA

U sklopu pohoda Generalne uprave Franjevačkog reda OFM Južnoslavenskoj konferenciji provincijala OFM, od 16. do 19. lipnja, 17. lipnja oko 14.00 sati generalni ministar fra Michael Anthony Perry s Generalnim defintorijem: generalni vikar fra Julio César Bunader, defintori: fra Caoimhín Ó Laoide, fra Ignacio Ceja, fra Nicodeme Kibuzehose, fra Ivan Sesar, fra Lino Gregorio Redoblado, fra Valmir Ramos i fra Antonio Scabio, pohodili su samostan Majke Božje Lurdske gdje su ih na ulazu u dvorište

dočekala braća iz samostana. U pratnji generalnog ministara i defintorija bili su i provincijali Južnoslavenske konferencije provincijala: predsjednik fra Miljenko Šteko (Mostar), fra Joško Kodžoman (Split), fra Andrija Bilokapić (Zadar), fra Marjan Čuden (Ljubljana), fra Ilija Vrdoljak (Zagreb) i tajnik fra Robert Bahčić (Ljubljana), nedostajao je samo provincijal provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić.

Nakon pozdrava u samostanskom dvorištu svi su s pjesmom *Čuj, sveti Franjo, nas*





pošli u crkvu na molitvu. Nakon poklona Presvetom oltarskom sakramentu generalnog su ministra pozdravili o. gvardijan na hrvatskom, a na talijanski je prevodio fra Ante Crnčević:

Pax et bonum!

Neizmjerna nam je radost što u ovom svetištu Majke Božje Lurdske u Zagrebu možemo pozdraviti, Vas Oče Generale, generalne defintore i oce provincijale južnoslavenskih provincija.

Na ovom smo mjestu svi hodočasnici, u poklonstvu pred veliki djelima Božje milosti. Franjevci Provincije presvetog Otkupitelja došli su na ovo mjesto pred osamdeset godina i podigli samostan s kapelom Majke Božje Lurdske. Tadašnji provincijal fra Petar Grabić i zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac zamislili su ovdje nacionalno svetište Majke Božje Lurdske, a ova kriptna početak je toga svetišta koje je ubrzo postalo velikim duhovnim središtem grada Zagreba. Ratne prilike usporile su gradnju, a komunistička vlast poslije rata u potpunosti zaustavila nastavak gradnje. Vlast je htjela spriječiti i plodno djelovanje franjevaca, pa se u montiranome poli-

tičkome procesu osudila šestoricu naše braće: dvojica su osuđena na smrt, pogubljeni su i za grobove im ne znamo; četvorica su osuđena na ukupno četrdeset i osam godina zatvora.

No, Gospodin se pobrinuo da svetište nastavi živjeti na nov i tih način. U samostanu počinje djelovati fra Ante Antić. Bio je ispovjednik. Vlasti nezamjetljiv, a ljudima važan, uvijek blizak, u njihovim očima svet. Od ovog svetišta učinio je ispovjedaonicu grada Zagreba. Dok molimo za njegovo skoro proglašenje blaženim, kao zajednica nastavljamo služiti na osobit način u sakramentu ispovijedi.

U ovom samostanu djeluje i župa, s mnogim pastoralnim aktivnostima, među kojima je i Franjevački svjetovni red te vrijedna Franjevačka mladež (FRAMA).

Zahvalni smo Gospodinu što nakon nedaća i iskušenja možemo pristupiti uređenju crkve nad kriptom i preuređenju pastoralnoga centra koji će, nadamo se, pružiti nove mogućnosti našoj plodnoj franjevačkoj prisutnosti.

U svećeničkoj godini 2010. na grob oca Antića hodočastili su svi hrvatski biskupi sa šest stotina svećenika i molili zajedno za



Majke, Kraljice Franjevačkog reda, pronađu mjesta u srcima svakoga od vas.

Dobro nam došli!

Nakon toga generalnog ministra je na talijanskom pozdravio i Antićev vicepostulator fra Josip Šimić, koji je predstavio lik Časnog sluge Božjega oca fra Ante Antića generalnom ministru i nazočnoj braći:

Mnogopoštovani oče Michaelae Anthony, zahvaljujemo Vam što se došli u naše svetište Majke Božje Lurdske i na grob časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića. On se rodio 16. travnja 1893. godine u mjestu Prvić-Šepurine blizu Šibenika. U novicijatu je stupio 1911. Od 1912. do 1914. studirao je filozofiju na provincijskom učilištu u Zaostrogu. Od 1914. do 1918. studirao je teologiju na našoj provincijskoj Bogosloviji u Makarskoj. 1917. bio je ređen za svećenika. Od 1917. pa do 1925 bio je pomoćnik magistra bogoslova, a od 1925. do 1946 magistar bogoslova u Makarskoj i od 1946. pa 1956. magistar u Zagrebu. U isto vrijeme došao je na glas kao vrstan ispovjed-

njegovo proglašenje blaženim. Po Božjoj providnosti danas ovdje, po Vašoj prisutnosti, cijeli Franjevački red moli na tu nakanu. Neka dobrota oca Antića i zagovor nebeske



nik i duhovni vođa. K njemu su dolazili biskupi, svećenici, redovnici, redovnice i vjernici laici svih staleža. Umro je 4. ožujka 1965. na glasu svetosti.

Godine 1984. otvorena je biskupijska kauza o junačkom stupnju kreposti koja je uspješno završena 1995. Nakon što je otvorena na Kongregaciji za kauze svetih, bila je vrlo pozitivno ocijenjena i odobrena od vijeća konzultora na njihovoj plenarnoj sjednici, 26. studenoga 2013. Vijeće kardinala kongregacije 1. travnja 2015. potvrdilo je ocjenu konzultora. Sveti otac Franjo odobrio je izdavanje dekreta o svetosti 5. svibnja pročelniku kongregacije za kauze svetih kardinalu Angelu Amatu.

Svake godine 4. ožujka komemoriramo dan smrti Časnoga sluge Božjega, a 15. prosinca dan prijenosa njegova tijela u crkvu Majke Božje Lurdske. Uz to svakog prvog četvrtka u mjesecu na euharistijskom slavlju molimo za njegovu beatifikaciju.

Časni sluga Božjoj od vjernika biva prepoznat kao onaj koji svojim zagovorom pomaže u čuvanju i razvijanju svećeničkog i redovničkog poziva, kao onaj koji pomaže studente koji trebaju polagati ispite, koji pomaže pronaići zaposlenje, kao onaj koji pomaže pronaići kršćanskog zaručnika ili zaručnicu u svrhu

sklapanja i očuvanje kršćanskog braka. Također mu se preporučuju oni koji mole ozdravljenja od različitih bolesti.

Nakon toga je generalni ministar potaknuo braću na svjedočenje franjevačke karizme.

Na kraju su pred oltarom Majke Božje Lurdske svi zapjevali *Salve Regina* i potom se slikali svi zajedno, a onda braća iz samostana s generalnim ministrom. Nakon toga pošli su na grob časnoga sluge Božjega o. fra Ante Antića gdje se generalni ministar kratko pomolio. Iz crkve svi su pošli u kapelu Majke Božje Lurdske i sobicu časnog sluge Božjega oca fra Ante Antića.

Generalni ministar Reda Manje braće Michael Anthony Perry na kraju svojega kratkog hodočašća Gospi Lurdskoj i časnom sluzi Božjem ocu fra Anti Antiću zadržao se kratko u njegovoj sobici i zapisao u *Spomen knjigu*:

»Predraga braćo, neka vas Gospodin blagoslovi i neka vas čuva. Hvala za vaš doček (i gostoprimstvo) i za vaše svjedočenje franjevačkog evanđeoskog života, kao nazočnosti Božje milosti ozdravljenja...

fra Michael A. Perry, generalni ministar i sluga«

Hrvatin Daleković

17.06.2017
Carissimi fratelli, il Signore vi benedica e vi protegga. Grazie per l'accoglienza e per la vostra testimonianza alla vita evangelica franciscana, come una presenza della guarigione e misericordia di Dio.
Fra Michael A. Perry
Ministro generale e servo

DUHOVNE VJEŽBE BOGOSLOVIMA U MAKARSKOJ

O. vicepostulator fra Josip Šimić vodio je u Makarskoj, od 24. do 28. rujna, duhovne vježbe devetorici bogoslova u prigodi obnove njihovih privremenih, tj. jednogodišnjih zavjeta. Duhovne vježbe su temeljene i nadahnute na duhovnosti časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića te su bile naslovljene: ***Suobličiti se Kristu slijedeći primjer oca fra Ante Antića.*** Misao vodilja duhovnih vježba bila je: *»Živjeti zajedno s utjelovljenom vječnom Mudročću Očevom. Njoj se klanjati i slijediti poništenje, sakrivenost, poslušnost i siromaštvo Vječne Riječi. Tim*

svetim osjećajima neka su ispunjene Vaše molitve, Vaša djela i cijeli Vaš život« (AP II//43, 10).

Duhovne vježbe započele su navečer 24. rujna u 18 sati s uvodnim promišljanjem temeljenom na Antićevu rukopisnom tekstu naslovljenom *Bog moj i sve moje* (AS I/3), od sudionika u postupku za proglašenje blaženim, Antićevih životopisaca i onih koji su posebno proučavali život, djelo i korespondenciju Časnoga sluge Božjega *Pravilo života*.

Ponedjeljak 25. rujna započeo je u 7.30 sati moljenjem *Službe čitanja i Jutarnje*.



Prvo promišljanje naslovljeno *O. Antić svjedok vjere u susretu s čovjekom* počelo je u 9 sati. U 11.30 slavljeno je euharistijsko slavlje sa srednjim časom, označeno homilijom naslovljenoj *Pouzdanje u Boga i predanost volji Božjoj uvjet je kršćanskog duhovnog rasta*, nadahnuoj na mislima oca Antića. Drugo dnevno promišljanje naslovljeno *Spasitelj nas zove da ga slijedimo* održano je u 16.30. U 18.30 moljena su *Radosna otajstva Krunice BDM*. Dan je završio s moljenjem *Povečerja* u 20 sati.

Drugi dan, utorak 26. rujna, započeo je s molitvom *Službe čitanja i Jutarnje*. Prijepodneвно promišljanje naslovljeno je *Postati plodni Duhom Božjim po primjeru oca fra Ante Antića*. U 11.30 sati slavljeno je euharistijsko slavlje s homilijom *Živeći u vjeri i po vjeri svjedočiti ljubav Božju*. Popodneвно promišljanje u 16.30 tematski je bilo naslovljeno *Antićeva osoba izazov današnjem individualizmu*. U 18.15 bila je pobožnost *Križnog puta*, koji je bio nadahnut na mislima

oca Antića. Dan je završio u 20 sati molitvom *Povečerja*.

Kao prethodna dva, i treći je dan započeo s molitvom *Službe čitanja i Jutarnje*. U 9 sati bio je prijepodneвно promišljanje naslovljeno *»Neka u Vama čovjek šuti, a Bog govori, radi i djeluje«* (AP II/26, 7). Na euharistijskom slavlju u 11.30 homilija je bila naslovljena *Bogoljublje i čovjekoljublje oca Antića poticaj i putokaz i za nas danas*. Popodneвно promišljanje u 16.30 imalo je za misao vodilju i naslov Antićeve riječi: *»Isus i Marija bili sve Vaše i učinili Vas svetima«* (AP II/43, 33). U 18.15 bilo je klanjanje Presvetom i blagoslov s Presvetim nadahnut na Antićevu tekstu: *»Srce je moje u Presvetom Oltarskom Sakramentu«* (AP II/6, 33). Dan je završio molitvom *Povečerja* u 20 sati.

Četvrti dan je započeo molitvom *Službe čitanja i Jutarnje* u 7.30 nakon čega je slijedilo završno promišljanje naslovljeno: *»Isus neka je središte vaših misli, htijenja, osjećanja, riječi i djela«* (AP II/ 38, 1).





U 11 sati slavljeno je svečano euharistijsko slavlje, koje je predslavio mnp. o. provincijal fra Joško Kodžoman, uz suslavatelje fra Antu Čovu, gvardijana makarskog samostana, fra Ivicu Jurića, magistra bogoslova, fra Domagoja Volarevića, domagistra bogo-

slova, i fra Josipa Šimića, voditelja duhovnih vježba. Nakon evanđelja i homilije bogoslovi su obnovili svoje privremene zavjete na godinu dana.

Bogoslov sudionik

Pismo u rukopisu - br. str. 176

Velecijenjena Gospodo!

Za Vaš cijenjeni imendan izvolite primiti najljepše čestitke. Dobri Vas Bog obdario darom svoje ljubavi da u svemu znate ugoditi Bogu, gospodinu našem i svojim. Uvijek veselo nosite svoj križ. Ljubite sv. molitvu i vjerno držite razmatranje. U kušnjama i poteškoćama imate prema svima prednjačiti dobrim izgledom, mirom, gospodstvom nad samom sobom i jedinstvom sa sv. voljom Božjom. Koliko možete nastojte oko sabranosti. Ako svaki put ne uspijevate, ponizite se i slijedite svoj put u strpljivosti i predanju. Gospodin najviše gleda Vašu dobru volju i srce, koje mu nastoji ugoditi.

Pozdravite gospodina Luku.

Vama želim za imendan najbolje. Preporučam vas Isusu i Mariji. S njima Vas blagoslivlje

Fra Anto Antić

SPOMEN-SLAVLJE 70. OBLJETNICE MUČENIŠTVA POBIJENE I ZATVORENE BRAĆE - ŽRTAVA KOMUNISTIČKOG TERORA EUHARISTIJSKO SLAVLJE I PREDSTAVLJANJE KNJIGE

Kao samostanska i župna zajednica Majke Božje Lurdske u nedjelju 3. rujna, na večernjem euharistijskom slavlju, komemorirali smo 70. obljetnicu smrti braće franjevac žrtava komunističkog terora župnika fra Mateja Vodanovića i kapelana fra Serafina

Rajića koji su u montiranom sudskom procesu osuđeni na smrt strijeljanjem i pogubljeni na Mirogoju 4. rujna 1947. i za čiji se grob ne zna.

Komemorirali smo i zatvorenu braću mučenike koja su bila osuđena na dugogo-





dišnje zatvorske kazne u Novoj Gradiški (ukupno četrdeset i osam godina): Petar Grabić, provincijal (14 godina); fra Leonardo Bajić, gvardijan (12 godina), koji je u zatvoru umro; fra Jozo Visković kapelan (15. godina) i fra Albert Bukića (7 godina).

Ovdje treba spomenuti da je i časni sluga o. Božji fra Ante Antić bio odveden na ispitivanje 20. travnja 1947. i da je tamo zadržan više dana. Sva braća iz samostana bila su optužena za »protunarodni« rad, privedena, pritvorena i ispitivana. On je osuđenike na smrt isповjedio i pričestio.

Misno slavlje predslavio je mnp. o. provincijal fra Joško Kodžoman. U euharistijskom slavlju suslavili su gvardijan fra Mate Matić, pisac knjige o mučenicima dr. fra Stjepan Čovo, o. vicepostulator dr. fra Josip Šimić, predstavljajući knjige dr. fra Ante Akrap, župnik fra Nikica Ajdučić i fra Gabrijel Jurišić. Na početku slavlja o. gvardijan je pozdravio mnp. o. provincijala fra Joška Kodžomana.

Mnp. o. provincijal naglasio je u svojoj propovijedi Kristovu poruku upućenu učenicima: »Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom« (Mt 16,24). Ovu misao mnp. o. provincijal povezo je s našom ubijenom, zatvorenom i progonjenom braćom, koja su stradala nasljedujući Krista, u vjernosti Crkvi i svome narodu. »Večeras smo ovdje - rekao

je mnp. provincijal - *nadahnuti Božjom čudesnošću, zahvalni za živote naše braće koja su svojim trpljenjem i postojanošću pokazali neustrašivost vjere i snagu evanđeoskog služenja. Današnji dan prije sedamdeset godina bio je za naš franjevački samostan i za ovu vjerničku zajednicu dan velike kušnje. Ubojstvo dvojice braće, župnika i kapelana u našoj župi, te osuda još četvorice braće na ukupno četrdeset i osam godina zatvora s prisilnim radom, trebali su strahom ispuniti preostalu braću u samostanu, a u vjernicima stvoriti nepovjerenje prema Crkvi i braći franjevcima. No, ništa od toga nije se ostvarilo. Snagom kršćanske nade vjerujemo da ih je Bog i u najtežim kušnjama sačuvao u svome imenu i primio ih u zagrljaj svoje vječnosti.*« Ove riječi mnp. provincijal uputio je župljanima i vjernicima koji su do posljednjeg mjesta ispunili crkvu - svetište Majke Božje Lurdske.

Nakon euharistijskog slavlja slijedilo je predstavljanje knjige fra Stjepana Čove *Franjevci samostana Majke Božje Lurdske u Zagrebu žrtve komunističkog progona*. Pro-



gram je vodio dr. fra Ante Crnčević, koji je i urednik knjige. Knjigu je predstavio dr. fra Ante Akrap, o knjizi je govorio i mnp. o. provincijal fra Joško Kodžoman i pisac dr. Stjepan Čovo.

U brizi za čuvanje spomena na njih htjeli smo da povijesni događaji budu predstavljeni u knjizi koja će nastojati prodrijeti u laži

kojom je komunistička vlast htjela baciti ljagu na Katoličku Crkvu, na ovaj samostan i tako stvoriti jaz nepovjerenja između naroda i Crkve. Fra Ante Akrap iznio je u kratkim crtama sadržaj knjige, s posebnim osvrtom na kontekst stradavanja naše braće. Poslije njega nazočnima se obratio mnp. o. Provincijal riječima: *»Stradanje braće iz ovog samostana samo je dio velikoga progona franjevacu naše Provincije. U razdoblju od 1942. do 1948. ubijena su četrdeset i četiri člana naše Provincije, tek nekoliko njih nisu bili žrtve partizanske vojske ili poslijeratne komunističke vlasti. Nakon rata gotovo dvadesetorica braće, da bi spasili život, morali su napustiti domovinu. Isto toliko braće bilo je u tamnicama. Unatoč tome, možemo reći: Divan je Bog u svojim djelima. Bog je rasvijetlio put novoga djelovanja, i okrijepio snagu preostalima za novo služenje njegovu narodu. I danas je Provincija na nogama. Živa, prisutna na raznim područjima djelovanja: u pastoralu, u odgoju, znanosti, kulturi i mnogim drugim oblicima djelovanja u Crkvi i društvu. Knjiga koju predstavljamo nastala je marom čovjeka koji ni osmo desetljeće života ne prestaje istraživati, stvarati, pisati.«*





Pisac knjige dr. fra Stjepan Čovo zahvalio je okupljenima i svima koji su oko knjige pomogli. »Drago slušateljstvo! Radostan sam što vas kao autor predstavljene knjige „*Franjevci samostana Majke Božje Lurdske u Zagrebu žrtve komunističkih progona*“ mogu pozdraviti i zaželjeti vam dobrodošlicu u ovoj večeri molitve u crkvi Majke Božje Lurdske.« Najprije zahvaljujem Svemogućem Bogu što mi je dao snage da napišem ovu knjigu i pokušam donijeti istinu o našim nepravedno osuđenim i dvojicom pogubljenih fratara, a potom zahvaljujem svima koji su pridonijeli da ova knjiga bude napisana i danas javnosti predstavljena. U prvom redu moram istaknuti da je idejni začetnik ove knjige fra Mate Matić gvardijan ovog samostana, a potom se oko knjige najviše pozabavio vrijedni i zauzeti dr. fra Ante Crnčević, koji je uložio mnogo truda, volje, znanja a najviše ljubavi, da ova knjiga bude tiskana upravo u ovo vrijeme kada se nalazimo u predvečerje žalasnoga dana kada su komunisti nemilosrdno strijeljali fra Mateja Vodanovića, župnika, i fra Serafina Rajića, kape-

lana ove župe Majke Božje Lurdske, našu dvojicu braće pred 70 godina 4. rujna 1974. na groblju Mirogoj na prostoru današnjeg Krematorija. Ni danas im se ne zna za grob.

Kroz proteklo vrijeme našu je braću komunistička vlast stavila na stup srama i pripisivala im nečasne radnje koje nisu počinili i na temelju izmišljenih i nedokazanih radnja bili osuđeni. Ta ista Partija služila se debelim naslagama laži o njihovoj krivnji i djelima neprijateljske djelatnosti i terorističkih pothvata u kojima nisu nikako sudjelovali.

Istina se ipak ne može sakriti uza sva nastojanja prošlog komunističkog sustava. Ta nam je vlast određivala da moramo pamtiti tuđe zločine, a svojih (njihovih) se vlastitih zločina nisu željeli sjećati, jer su ih ustavno krili, potiskivali te tajili ne samo u ovom slučaju nego i na mnogim drugim masovnim slučajevima. Mi smo nastojali tražiti istinu i ne dozvoliti da komunistički zločini i danas ostanu nepoznati. Ova knjiga otkriva komunistički program destabilizacije i uništenja Katoličke Crkve već tijekom rata a sistemati-



ski se nastavio optužbom i osudom dr. Alojzija Stepinca, nadbiskupa i metropolita, a potom franjevac provincije Presvetog Otkupitelja koji su živjeli i aktivno djelovali u ovom samostanu. Svi su ovi franjevci bili istaknuti članovi svoje zajednice i neumorni navjestitelji evanđelja, odani sinovi Crkvi, papi i hrvatskom narodu u onim sumornim poratnim zagrebačkim godinama. Komunistička ih je vlast smatrala „opasnim neprijateljima“ koje treba „likvidirati“, a kako nije imala dokaza za njihovu verbalnu krivnju, izmislila im je terorističke radnje na kojima ih je optužila i na koncu osudila izmislivši dolaske fra Joze Mikulića i pripisavši mu ulogu glavnog aktera nečasnih radnja. On nikada nije došao u Zagreb kad ga je u svibnju 1945. napustio. Protiv njega nikad nije pokrenut nikakav sudski postupak ili mu imputirana neka krivnja. To su potvrdili i sami komunisti da nikad nije dolazio u Zagreb i da je potpuno nevin. Umro je u 102. godini u Americi.

Tvrđnje o nevinosti naših fratara počivaju na čvrstim temeljima arhivskih i drugih dokaza da su bili neporočni, vrijedni i ustrajni redovnici, branitelji siromašnih i ugroženih ljudi. Iako su bili takvi, nepravедno su

okrivljeni i bez svjedoka i dokaza osuđeni. Krivnja im je bila što nisu vjerovali u komunizam i njegova lažljiva obećanja. Trebalo je zato kazati istinu te iznijeti na vidjelo progone pravednike da poslije 70 godina napada i šutnje zasvijetli istina o njihovoj progonoj i umorstvu, da ne ostanu „zaboravljeni“ fratri nego fratri koji i danas govore i svjedoče kako treba živjeti i ustrajati do kraja, biti spreman svoj život položiti za svoje ideale i do prolivanja krvi kao što su to učinili fra Matej i fra Serafin, a u zatvoru fra Leonard. Našu strijeljanu braću s pravom možemo nazivati mučenicima jer su ubijeni (in odium fidei) iz mržnje protiv vjere. Oni su svjedoci mračnog i užasnog nasilja komunizma kao mračne ideologije 20. stoljeća koja je izvršila tolike gnusne zločine a u ovom slučaju ubila svećenike-pravednike.

Istražni zatvor bio je mučilište fratara gdje su ih komunistički istražitelji mučili i cijedili na razne načine da ih slome i psihički onesposobe za obranu. Nad njima je izvršeno moralno i fizičko ubojstvo. Fizičko ubojstvo ne možemo otkloniti, ono se nažalost zbilo, kao posljedica nepravednih komunističkih progona i teških nehumanih postupaka, ali moralno ubojstvo moramo otkloniti jer ono

nema nikakva uporišta u njihovu radu i djelovanju. Iako knjiga govori o zloći i počinjenom zločinu sa strane komunističke vlasti, moram naglasiti da ona nema nikakvih pretenzija ni želje da nekome sudi ili da ga osudi, želja joj je da zasja istina nad tragedijom nevinih fratara kao svjetlo koje razgони laži i tamu nametnutu komunističkom zloćom. Bilo bismo spokojniji kada bismo znali gdje počivaju zemni ostaci fra Mateja i fra Serafina. Do njih, nažalost, ni danas ne možemo doći.

Zahvaljujem dr. fra Anti Akrapu, profesoru filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, koji nam je predstavio sadržaj knjige i naglasio glavne sastavnice na kojima ona počiva. Dužnu zahvalnost dugujem dr. fra Anti Crnčeviću koji je knjigu uredio, spremio za tisak da je ona danas ovdje pred nama u dičnom formatu. Ujedno mu zahvaljujem kao voditelju ovog programa koji nas je svojstvenim mirom i jasnoćom upućivao u pojedine točke programa. Posebnu zahvalnost dugujem o. fra Jošku Kodžomanu, provincijalu naše Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, koji se spremno odazvao da predvodi večerašnje euharistijsko slavlje a ujedno što je napisao uvodnu riječ za ovu knjigu. Zahvaljujem ljubavi i velikodušnosti fratara ovog samostana na čelu s fra Matom Matićem, gvardijanom, koji je zamislio ovu knjigu, podržavao njezino ostvarenje i stalno se zanimao dokle je došla njezina realizacija. Dužnu zahvalnost iskazujem lektorici knjige cijenjenoj gosp. Viktoriji Lijović kao i grafičkom uredniku knjige gospodinu Tomislavu Koščaku na njihovu radu. Veliku zahvalnost izražavam mons. Ivanu Šašku, pomoćnom zagrebačkom biskupu, čija je homilija koju je održao 19. travnja 2015. u prigodi postavljanja spomen-ploče na samostanskoj zgradi za progonjenu i ubijenu braću franjevce uvrštena u o ovu knjigu. Zahvaljujem svima onima koji su mi na bilo koji način pomogli pri pisanju ove knjige. Ipak ističem fra Franu Doljanina, tajnika Provincije, koji mi je uvijek bio od velikog poticaja i pomo-



ći. Svoju zahvalnost upućujem i svima vama, dragi vjernici, sa župnikom fra Nikicom i pjevačkim zborom, koji ste najprije u euharistijskom slavlju uputili Gospodinu svoje molitve za pokoj duša naših osuđenih i umorenih fratara, a sada što ste pozorno pratili ovo predstavljanje.

Na koncu, kao krunu svih zahvala, HVALA Svemogućemu Bogu na njegovu daru i ovome danu što je došao ovaj čas istine o nevinosti naše osuđivane i umorene braće. Vama, draga braćo i sestre, još jednom velika HVALA na pozornosti i strpljivosti, neka vas ljubav i zanimanje na našu osuđenu u umorenu braću hrabri na životnoj stazi raznih vlastitih iskušenja.«

Predstavljanje je završeno molitvom:
Bože, darivatelju i obnovitelju života,
ti si u svome čovjekoljublju, utjelovljenjem svoga Sina,
htio s nama i za nas biti ono što mi jesmo
te si nam u njegovu uskrsnuću
darovao život koji nadživljuje smrt.
Njegov križ naše je oslobođenje,
njegove rane naše ozdravljenje,
njegova smrt nama vrata u život koji ne prestaje.

U snazi vjere, rasvijetljene Kristovim uskrsnućem,
spominjemo se naše braće
fra Mateja, fra Serafina, fra Petra,
fra Leonarda, fra Josipa i fra Alberta
koji su tjelesnim u duhovnim trpljenjima i smršu,
orošenom krvlju svjedočanstva vjere,
pridruženi Kristovoj otkupiteljskoj patnji.

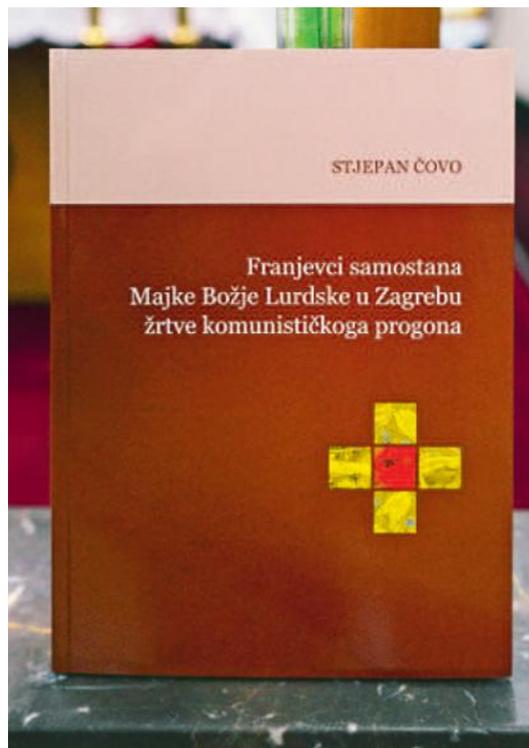
Smjerno te molimo:

pogledaj u svojoj blagosti na nesebičnost
njihova predanja
i nagradi ih radošću mira u tvojoj vječnosti.
Daj da sjeme njihove svjedočanske smrti
i primjer pouzdanja u tebe
urode u nama novom vjernošću tvomu
imenu,
zdušnošću predanja poslanju Crkve
i zauzetom ljubavlju prema hrvatskoj nam
domovini,
ugrađujući mudrost evanđelja u život svijeta
i čuvajući u srcu ljepotu Kristova lica
koju si jednoć, po otajstvu krsnog preporođenja
utisnuo u naše živote.

Okrijepi sve svećenike i redovnike u svetosti života,
u revnosti služenja, u proročkoj hrabrosti
naviještanja evanđelja
i nesebičnoj brizi za sve potrebite.

Čuvaj čistoću našega spomena da, u Kristu oslobođeni,
uvijek imamo mudrosti i hrabrosti othrvati se svakome zlu
te biti nositelji Istine u kojoj svima daruješ mir.

U svome milosrđu pohodi one koje je zaslijepila mržnja
i njihove ruke okovala u djela zla;



rasvijetli srca onih koji još uvijek
lažju ili šutnjom zatamnjuju istinu
i tako priječe put pravednosti i miru u hrvatskome društvu.

Izvore svjetla, pred kojim se topi svaka
tama i svako zlo,
upravi hod naše domovine prema žuđenim
danima
punoga zajedništva i slobode,
a sve nas okrijepi svojim Duhom da,
istinujući u ljubavi,
budemo ustrajni graditelji tvoga kraljevstva
te budemo dostojni dara vječne domovine,
u kojoj nam je mjesto pripremio tvoj Sin,
Uskrsli Gospodin,
koji s tobom i Duhom Svetim
živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen

Nazočnik

Piše: dr. fra Vicko Kapitanović

MAGISTAR BOGOSLOVA U MAKARSKOJ (Nastavak)

Petosvibanjski izbori 1935., glas za ugroženu Domovnu

(Nastavak)

U mladenačkim srcima Antićevih studenata nadimao se osjećaj ugroženih narodnih ideala i nicala je samosvijest. Kad je 1934. kralj ubijen u Marseilleu, franjevci su službeno izrazili sućut kotarskom načelniku i objavili veliku osmrtnicu s hvalospjevnim tekstom u svom časopisu *Novoj reviji*, no ne bi se moglo reći da ih je smrt naročito pogodila, iako su izjave da su Antićevi studenti navečer, kad je stigla vijest o umorstvu, svi-rali bila u potpunosti zlonamjerna. Kad ta studentska samosvijest 1935. bude ponovno potpaljena za izbore, buknut će oganj koji neće moći zaustaviti ni provincijal ni magistar Antić.

Odušak »svom živom domovinsko-katoličkom osjećaju«, tako je nazvao student ljetopisac osjećaje svojih kolega, dali su studenti 28. travnja 1935. na zaključnoj proslavi sv. godine u Vepricu, koju je predvodio biskup Klement Kvirin Bonefačić. Na svečanoj misi sudjelovao je i fra Ante. Iz Splita je stigao parobrod s mnoštvom hodočasnika. Popodne je masa čekala poznatog političara Antu Trumbića koji je trebao održati govor. Raspoložena masa davala je oduška usklicima domovini i palim mučenicima. »Mnogi je milovanac« - piše ljetopisac - »u domovinsko-katoličkom oduševljenju prekršio koju disciplinsku stvarčicu samo da dade oduška svom živom domovinsko-katoličkom osjećaju.« No, očito Antić nije shvatio pogubno te usklrike svojih studenata jer u Dnevniku ne nalazimo spomena da ih je ukorio.

Premda nije bio politički nastrojen, Antić se stjecajem prilika našao u samostanskoj političkoj aferi prigodom glasovanja za parlament 5. svibnja 1935. godine. Većina svećenika bila je odlučno stala na stranu ujedinjene oporbe u kojoj se Mačekova *Hrvatska seljačka stranka*, Davidovićeve *Demokratska stranka*, Jovanićeva *Zemljoradnička stranka* i Spahina *Muslimanska stranka*. Gvardijan fra Ante Cikojević, koji ni kao provincijal nije želio da se u njegovoj provinciji ističe hrvatstvo i koji je zaista, čini se, kratkotrajno prihvatio tezu da su Hrvati i Srbi samo jedan narod, vidio u Jevtićevoj i vladinoj *Jugoslavenskoj nacionalnoj stranci* sigurnost, pa je pokušao predobiti provincijala fra Stanka Petrova da studenti koji su bili raspoloženi za Mačekovu *Hrvatsku seljačku stranku* ne idu na glasovanje.

Raspravljajući o političkoj situaciji, defintorij Provincije već je ranije na svojoj sjednici 27. veljače 1935. prihvatio »zaključak, da se Starješinstvo kao takovo ne miješa u politički borbu, i da prepusti pojedincima, da se prema svojoj savjesti i prema našem svećeničkom i redovničkom karakteru odluči da li će i za koga će glasovati, a inače da smo vrlo razboriti«. Želeći biti oprezan i razborit, možda je provincijal dao upozoriti studente preko gvardijana Cikojevića i zahtijevao da ne idu na glasovanje, bojeći se izgreda koje mu je Cikojević mogao predstaviti.

Većina je franjevaca međutim shvatila da ti izbori nisu obični izbori. »Tu se radi o biti

i ne biti hrvatskog naroda, o borbi između hrvatstva-katoličanstva i srpstva-pravoslavlja», upisao je u samostanski ljetopis mladi profesor dr. fra Roko Rogošić, koji je i sam na Orijentalnom institutu u Rimu proučavao pravoslavlje i kojem je u vrijeme šestojanuarske diktature 1929., kako je već istaknuo, kao zamjeniku tajnika uručeno dokidanje i zabrana mjesne organizacije *Hrvatske pučke stranke* u Makarskoj.

Rogošić je vjerojatno znao za odluku definitorija i dao za pravo studentima da mogu glasovati, jer mu se provincijalova tobožnja zabrana činila nesigurnom. Studentima nije trebalo nagovaranja. Dali su na znanje magistru da će oni i usprkos zabrani glasovati. Antiću je preostalo samo da uvjeri provincijala Petrova da je najbolje da studentima odobri glasovanje. No odgovor na njegovo pismo nije stizao. Dana 4. svibnja gvardijan je u kapeli ukorio studente što su pronijeli da im je on zabranio glasovati, a da se radi o zabrani provincijala. Na hodnicima je poslije toga nastalo uznemirenje. Dok je Antić sutradan, pred konventualnu misu, zamišljen hodao u crkvi ispod kora, Rogošić ga je pokušao uvjeriti da je on, kao definitor i magistar, jedini odgovoran za studente pred Bogom i ljudima i da ih u takvim prilikama pusti na glasovanje. Poslije mise studenti su

odlučili početi na glasovanje. Videći fra Ante neizbježnost i imajući na umu odluku definitorija u kojem je i sam sudjelovao, dozvolio je studentima glasovanje uz uvjet da idu skupno i uz pratnju jednog profesora. Rogošić je taktički odbio povesti bogoslove, uputivši ih fra Juri Božitkoviću, a sam je pošao s bolesnim eksprovincijalom fra Karlom Eterovićem. Sa studentima je pošao fra Jure i bivši provincijal stari fra Marko Ivandić. Neposredno nakon glasovanja stigla je i pismena provincijalova zabrana koja je Antića sigurno smutila, ali je vjerojatno djelovala i na njegovo odlučnije nastupanje u kasnijem životu.

»Neposluh« studenata zatekao je provincijala Petrova u stanju dok je još bio tužan zbog smrti preminule mu majke. Provincijalova samosvijest je bila povrijeđena, reakcija je bila žestoka. »I u ovom času dođe čovjeku da požali što mora biti provincijal u provinciji koja ima takvu mladost.« Izdao je stroge naredbe o održavanju člana 98. *Generalnih konstitucija* o odjeljenju profesorija od ostalih samostanskih prostorija kao i da se klerici Provincije sv. Jeronima pošalju odmah u svoju provinciju nakon završenih ispita. Vjerojatno ga je ipak smirio razgovor s provincijalom Provincije sv. Jeronima Škuncom koji u »razročnosti ideja i tendencija« nije vidio



vao radnu energiju i uspjeh u ispitima. Prije nego su započeli ispite, na kraju školske god. 30 lipnja 1935., Antić im je održao svoj zadnji pobudni govor koji je završio riječima: »Ja vas neću pratiti tijelom, ali pratit ću vas s Bogom gdje god bili.«

Četvorica mladomisnika Provincije sv. Jeronima i jedan đakon, poslije položenih ispita za jurisdikciju, 6. srpnja otputovali su iz Makarske. Ostali su se studenti Provincije sv. Jeronima nakon završenih ispita službeno oprostili za večerom 12. srpnja 1935. i rano ujutro otišli iz Makarske ispraćeni pjesmom *Živjeli* od svojih kolega.

Odlazak studenata Provincije sv. Jeronima povukao je za sobom i govorkanja od kojih se poneka članovima Provincije sv. Jeronima nisu sviđala, no i tada su o Antiću sačuvali dobru sliku. Provincijal Škunca trijezno je u tim časovima prosudio situaciju. Antićev izvještaj nije dao na kapitul već ga je zadržao i dao ga sljedećem provincijalu, a Antiću je srdačnim riječima zahvalio na uloženom trudu »oko duševnog napretka« bogoslova, držeći da i oni koji su se manje okoristili Antićevim duhovnim savjetima »neće ni malo slabu uspomenu čuvati u svojoj duši na svog magistra i vrijeme teologije u Makarskoj«.

Pismo u rukopisu - br. str. 177

Hvaljen Isus!

Sveto Božićno veselje neka napuni Vaše srce da budete po srcu Djetića Isusa! To Vam je moja čestitka i molitva za ove svete dane.

Djetiću Isusu sa neb. Majkom i sv. Josipom pridružite svu sebe, svu ljubav, žrtvu i sve vaše. To će njemu biti drago i ugodno. Tim ćete pokazati da ga smatrate svojim gospodarom, komu sve dugujete i dajete.

Vjerno slijedite Vaše duhovne vježbe. Pokažite kolika je snaga milosti i ljubavi Isusove u Vašoj duši po strpljivoj poslušnosti svim Vašim dužnostima prema gosp. mužu, prema majci, prema Vašoj službi. Kad Vam bude što god teško (.....) recite sebi: Isus hoće od mene ovu žrtvu, moram se svladati i čuvati mu vjernost da radim kako on od mene traži i pokazuje mi primjerom. Ovo će Vam dati jakosti i snage. Ljubite neb. Kraljicu kao apostol njegove slave širite njezinu ljubav i pobožnost kod djece i svih duša koje dolaze k Vama.

Primite najljepše zahvale za onu žrtvu i dar koga ste mi zajedno sa mnogim cijenjenim sestrama u sv. Ocu Frani poklonili. Najprije sam molio iz brevijara za pok. s. Anku, zatim za sve Vas i za sve Vaše žive i mrtve. Vi ste dionica sv. molitava koje molim iz njega sa Kristom.

Preporučam Vas i predajem Isusu, Mariji, sv. Josipu i sv. o. Frani. S njima vas blagoslivlje

Fr. Anto Antić

Visovac, 22. XII.1939.

P.s.: Kada dođete ovdje razumjet ćete da Bog sve vraća natrag. Bude li vremena i zgodno javiću se Vama i svim cijenjenim sestrama.

Piše: Matej Kuhar

TEMELJI FRA ANTINE DUHOVNOSTI

Premda o. Ante nije imao neke izvanredne svoje savjete ni preporuke koje drugi ispovjednici nisu poznavali ili koje nisu znali upotrebljavati, ipak je on imao neke spasosne principe po kojima je više volio raditi i biti na službi svome bližnjemu. Najprije je on sam znao: dok druge duhovno vodi da i sam sebe još više treba u posvećenju života uzdizati. To su bile za o. Antu njegove najčvršće točke vlastitog uzdizanja na putu evanđeoskog savršenstva kao i na putu duhovnog vodstva duše.

Svaki svetac - istina je - vjeruje u sve istine svete vjere i u sve istine je nadnaravno upućen i uvjeren - bio uzdignut, ali je uz to ipak bio i izuzetno specijaliziran s nekim argumentima koji su ga označavali i obilježavali kao izvanredni znak i karakter duhovnosti: križ, euharistija, Gospa, sakramenti, duboka poniznost, pobožnost, ljubav, vjera, kontemplacija i veliki mistici: sv. Franjo, sv. Ivan od Križa, sv. Terezija Velika, sv. Mala Terezija od djeteta Isusa, sv. Karlo Secijski i drugi.



O. Ante bio je franjevac sav autentičan sin sv. Franje Asiškoga, a time i vatreni i istinski pregalac franjevačke duhovnosti, koja je u potpunosti i do savršenosti odgovarala njegovoj vrućoj i lirskoj naravi. Iako u svemu i potpuno bijaše sljedbenik sv. Franje, ipak mu prilike poziva nisu dozvolile da život provodi na način svoga velikog i svetog utemeljitelja Male braće.

No, to - ipak - nije odnemoglo o. Anti da hrani svaku dušu franjevačkom autentičnom poniznošću i duhovnošću, a to bijaše razlog da je bio okružen mnoštvom vjernih duša koje su željele napredovati na pravim putovima svetosti, a putovi franjevačke duhovnosti jesu Franjin i Antićev kristocentrizam. Kristocentrizam je jedina riječ, možda ne toliko pjesnička, ali zaista serafski elegantna, značajna, uzvišena i jasna svakoj kršćanskoj duši.

Krist je središte svih Božjih planova i svih Njegovih djela, pa bi trebao biti središte i svih planova ljudi kao i svih ljudskih djelovanja. Čovjek je načinjen na sliku Božu i točno na sliku Utjelovljenoga Boga, Bogočovjeka, tj. Krista. Svaki čovjek u svijetu, po svetom Franji i o. Anti, ima postati drugi Krist, kako se s pravom govorilo i Franji i njegovu sljedbeniku o. Anti. Krist je čovjekoliki Bog i bogoliki čovjek; točka susreta Boga i stvorenja, potpuno ostvarenje svega stvorenoga, svih djela Božjih i čovjekovih.

Kako je Sin Božji, Krist Isus došao u svijet preko prečistog čovjštva blažene Djevice i Majke Marije, te se očitovao u betlehemsjoj štalici, u apostolatu po Galileji, Judeji, na križu, u slavi uskrsnuća, a prisutan je u Euharistiji, tako i svaki čovjek može Kristu, uspinjući se po njegovom svetom čovjstvu, od osjetnog prema duhovnom, od vidljivog k nevidljivom.

Sve to objašnjava cijela sinteza franjevačke glavne pobožnosti i poniznosti, kao i uzvi-

šene teološke tekovine Franjina Reda: dogma Bezgrešnog začeca i blagdan Krista Kralja koje su vjerovane i propovijedane u Crkvi.

Dobri o. Ante išao je savršenim Franjinih putem, a takav je i drugima pomagao da po njegovu primjeru žive i slijede put franjevačke ljubavi prema Kristu i braći ljudima, pokazujući s najvećim žarom srca i duše na Isusovu ljubav. I tko je o. Antu tražio, trebao je tražiti samo Krista, kako svjedoči njegova uvijek sjajna želja i molitva: »*Želio bih, da kada duše dođu k meni, ne nađu mene nego dragoga Boga i da ih On okupira, ispunja, uči, posvećuje i sobom ih sjedinjuje, tako da svaka duša doživi Duhovski događaj*« (AP II/6, 42). Ili: »*Najviše prosim od Boga, da mi udijeli milost svoje svete prisutnosti, da svaki, koji dođe k meni, ne nađe mene nego Isusa. Kad otiđu od mene neka budu puni Isusa i Duha Svetoga*« (AP I/29, 1).

O divnih li i blagoslovljenih riječi, ali za koga? O. Ante ih je do savršenstva živio, trudeći se da svakom čovjeku i svakoj duši bude posrednik do Isusa. U tome bijaše sva tajna Antine predanosti Bogu i dušama.

Ipak, da bi se susrelo Krista i prepoznalo ga u svijetu, traži se važna i potrebna pokora, jer je on rođen u siromašnim betlehemskim jaslicama, živio je radeći u Nazaretu, trudio se u božanskom i Očevom apostolatu i umro je s besmrtnom ljubavlju na križu. I za o. Antu i njegovu iskrenu duhovnu djecu nijedna pokora neće biti žalosna pokora, već upravo ona svijetla i franjevačka pokora u savršenoj radosti sv. Franje. Pokora u stavu i pojmu o. Ante značit će sjeći grane i desno i lijevo, ako se mogu iskriviti, zaraziti ili osušiti od bilo koje i kakve iskrivljenosti ili zarazne ranjivosti.

Isus se nalazio u svemu sa svojom Majkom! Njih oboje nisu mogli ni po čemu biti odijeljeni. Tko želi njega, treba, doista, željeti i Mariju. U njoj je Božji i Njezin Sin božanskom ljubavlju čuvao i svoju i njezinu tajnu: bijeli, živi i crveni vijenac neokaljanog djevičanstva.

Zato je Gospa za sebe i svu duhovnu djecu našla najkraći put da se stigne do Isusa, kako tvrdi sveta tradicija: »*Po Mariji k*

Isusu!«, a On je realno i stvarno živ i nazočan za nas u Euharistiji. I ne može nitko postati sličan Isusu bez intimnog posredstva s Marijom kao i bez toga da svoju dušu hrani Njegovim Tijelom u pobožnoj svetoj pričesti i dubokoj molitvi.

Tko samog Isusa poput Marije stavlja u središte svoga vlastitog života i rada, taj trči stalno k njemu da mu se žrtvuje u žrtvi sv. mise, da ga prima u pričesti i da mu se klanja u šutnji tabernakula. To se traži i za spasenje blišnjega, kako je neprestano o. Ante činio po živoj svojoj ljubavi u poklonima Presvetom Sakramentu i podizanju srca i duše k Mariji, svlačeći sa sebe staroga čovjeka od vlastitog egoizma i stvari svijeta da samo živi u novom Božjem čovjeku i u slobodi sinova Božjih.

O. Ante u svim svojim mislima i djelima svakoga dana i sata na tisuće i tisuće puta opetovao je ove spomenute najsvetije stvari, ali tako kao da su za njega bile prvi i posljednji put, i to najprije radi samoga sebe prema stupnju na kojem se je nalazio, a time i za duhovno uzdignuće svojih penitenata.

On doista nije nikada pisao učene i duge rasprave i traktate iz duhovne teologije. Pisao je zato duhovnoj djeci bezbrojna pisma koja su bila više-manje poučna i zahtjevna, ali bez namjere da postanu stvarna sinteza duhovnog života. Pisao ih je nadahnuto Duhom Božjim, kako svjedoče njegovi penitenti: Krist je bio središte fra Antina života u želji da bude središte života i svih njegovih duhovnih sinova i kćeri.

Možda se čak smije držati da u pisanju svojih pisama nije ni bio savršeno originalan, što se shvaća, drži i razumije kod svih duhovnih vođa i pisaca, ali je zato u svemu bio osobno dosljedan, uvjerljiv i pun predanja nadnaravnom Božjem djelovanju, što je puno važnije negoli biti originalan.

Da je o. Ante pisao po samome sebi - ne bi ispred sebe uvijek imao ljubav i volju Presvetoga Trojstva, poniznost i milosrđe Božjega Sina, žari darove Duha Svetoga, vjeru, pobožnost i nadu Majke Marije, te uzore sv. Franje. Sav je želio biti s Njima, kao što je ostao i kod brojnih i voljenih svojih penitenata.

Piše: dr. fra Vicko Kapitanović

DUHOVNOST PO MJERI

Osnovica svega Antićeva duhovnog vodstva sastojala se u predanju Bogu, podlaganju Božjoj volji i življenju u Božjoj nazočnosti. Kad osoba preda srce potpuno Božjoj volji, mogu nasrnuti napasti, nadirati sumnje, bjesnjeti strasti, ona ostaje čvrsta poput građevine sazdane na čvrstom temelju. Kad je srce u Gospodinu, on ga brani, čuva i vodi. Ta Bog nas sve voli i ljubi. U tom uvjerenju osoba jednom predana Bogu treba čuvati mir i sabranost, odazivati se trajno glasu milosti, stalno hoditi u Božjoj prisutnosti i biti s Bogom sjedinjena.

Iz toga proizlazi da duhovne osobe treba-ju čuvati zdravlje, kao posebni Božji dar, i što bolje upotrijebiti svoje fizičke snage na slavu Božju, biti uvijek vesele i s pouzdanjem pristupati Bogu. Moraju se klonuti malodušnosti, čuvati potištenosti, melankolije i očaja. Duhovno veselje ne smije im poremetiti nikakva tjeskoba, muka ili križ, jer osobama koje pripadaju Isusu nitko ne može nauditi kad ih on brani, čuva i nad njima

bdiye. Dapače, jedan od najsavršenijih oblika iskazivanja ljubavi prema Bogu Antić je gledao u nošenju vlastitog križa po primjeru Isusovu. Bogu valja služiti veselo, predano i potpuno. Da bi to uspjelo, treba biti ponizan jer poniznost je temelj duhovnog savršenstva i jedini uvjet da Bog čovjeku dadne svoje milosti.

Antić je duboko bio svjestan da je za ljudske nevjernosti spasonosni lijek ispovijed. Velik dio svoga života utrošio je upravo u ispovjedaonici. No, ono što ga je razlikovalo u postupku od nekih drugih ispovjednika bilo je shvaćanje da ispovijed nije samo sredstvo opraštanja grješnom čovjeku, i prema tome nije namijenjena samo onima koji su osjetili teret grijeha na savjesti. Ona je milosni susret Boga i njegova ljubljenoga djeteta, te joj je Antić zbog toga pridavao obilježje pobožnosti i radosti. To objašnjava zašto se sam često ispovijedao. A ispovijed je priređivao i za druge, upravo uz različite radosne zgrade u životu, naročito prije blagdana ili značajnih datuma, kao što su imendani rođendani i obljetnice.

Općenito je držao dobrim da i svjetovnjaci imaju svoga duhovnog vođu, odnosno stalnog ispovjednika kojega trebaju slušati smatrajući »ako se duša na više strana razlijeva onda manje sluša onoga po kojem je Bog vodi«. S takvim shvaćanjima Antić se predao ispovijedanju i duhovnom vodstvu. Na ispovijed su mu dolazili nenajavljeno i bez rasporeda. Svoje stalne duhovne penitente primao je već od pedesetih godina po dogovoru, iako se to iz njegovih pisama vidi samo nekoliko puta, a duše s kojima je osobno bio povezan primao je čim budu mogli ili »kad Gospodin dade«.



U vladanju prema onima koji su mu dolazili kao duhovnom savjetniku i ocu bio je naravan. Iako u svojim pismima rijetko govori o sebi, nije krio zadovoljstvo na iskazanoj mu pažnji i »počasti« i srdačno je zahvaljivao na čestitkama i poklonima, što je na one koji su mu dolazili ostavljalo ugodan dojam. Osobu je znao pohvaliti kad je bio uvjeren da je dobro obavila posao. Ispričavao se ako se nije odmah zbog nekih razloga zahvalio ili pokazao dužnu počast prema pojedinoj osobi, pa čak i zbog toga što mu se pismo među ostalim papirima zgužvalo ili oštetilo. Preporučivao se u molitve za svoje vlastito zdravlje. Osobama s kojima je bio dublje povezan znao je koji put očitovati i vlastito fizičko stanje i tegobe da bi ih potakao na prihvaćanje života i da bi tako od životnih nedaća izvukao duhovnu korist. Javljujući tako fra Nikoli Gabriću da je već dva dana bolestan i da ima ognjicu, iskoristio je priliku ne samo da bolest prikaže Gospodinu već da i Nikolu potakne da sve prikaže Gospodinu jer Gospodin hoće sve naše.

U govoru je nastojao biti jednostavan i razumljiv. Više puta se ponavljao i nije bio do kraja metodičan u rasporedu građe. Čak i u okružnicama generalnih ministara nije mu se sviđala učenost, već je više volio da generalni ministri pišu okružnice koje bi mogao razumjeti svaki brat laik. U tom pogledu je zanimljivo jedno njegovo hrvatsko-slovenski miješano pismo, upućeno jednoj Slovenki, u kojem u hrvatskom tekstu ključne pojmove piše slovenskim jezikom. No, pismo ujedno služi i kao dokaz koliko je spontano prihvaćao raznolikost jezika u komuniciranju, pokazujući dijelom da sve Kristove učenike prihvaća jednakom ljubavlju.

Zbog udaljenosti, poteškoća koje su otežavale osobne susrete, ili zbog lakšeg prodora u nutrinu osobe Antić je brižljivo njegovao dopisivanje kao poseban oblik duhovnog vodstva i u njem je bio uporan. Koristio je razne prigode kao imendane, redjenja, mlade mise i obljetnice da bi uputio duhovne savjete svojim duhovnim sinovima i kćerima. Nerijetko je za takve zgrade preporučivao različite

te duhovne vježbe. Svoja duhovna pisma često je pisao s putovanja iz Splita, Sarajeva, Kamnika, Sinja ili čak i s parobroda.

Čini se, čak, da je Antić često prvi započinjao dopisivanje, kako bi mogao nastaviti duhovno vodstvo osoba koje su kod njega potražile savjet. Kao duhovni zaljubljenik, pisao je kad je dobio nutarnji poticaj, ili napose kad je boravio u nekom samostanu na odmoru. Neke osobe kojima je pisao nisu mu uzvraćale na pisma, jer jednostavno nisu imale sklonosti prema pisanju. No, on je pisao i kad nije dobio odgovor, a ponekad čak i ne čekajući na nj. Katkada se služio nekom vrstom okružnica, jednakih pisama za različite osobe. No, čini se da takve okružnice nisu bile uvijek primane s oduševljenjem. U pismima je ponekad tražio, posebno od duhovnih kćeri, da mu opišu svoje duševno stanje, povijest duše. Te je opise kasnije zbog diskretnosti uništio, no sačuvalo se nekoliko spisa koji omogućavaju proučavanje fenomena njegova duhovnog vodstva. Od nekih svojih penitenata tražio je i da vode »duhovni dnevnik« i bilježe »pohode Gospodnje« i svoje duhovno raspoloženje i to mu dostavljaju.

Molitve ili neke od duhovnih vježba koje je Antić savjetovao ili zahtijevao od svoje duhovne djece danas se mogu činiti prezahtjevne ili neobične, kao npr. devetnice, višesatno klanjanje, prostracije, strogo održavanje sata šutnje u obitelji. Neke se čak čine čudnima i da odudaraju od Evanđelja, kao npr. kad nalaže jednoj osobi da obori oči preda se i da ni s kim ne govori dok ujutro ide u crkvu, što se čini očito u suprotnosti s Kristovim savjetom: »Vi naprotiv kad postite...«. No kad se bolje pronikne tekstualni smisao, zapravo se vidi da se umjesto o strogoj šutnji radi o održavanju sabranosti i o izbjegavanju brbljivosti. Onima kojima zdravstveno stanje nije dopuštalo duge molitve preporučivao je više puta na dan po četvrt sata razmatranja.

Osobama koje su prihvatile njegovo duhovno vodstvo Antić je prije svega savjetovao mir, predanje u volju Božju, poniznost,



svladavanje sebe. Iako njegove pouke nisu metodički razrađene, jer njegova pisma uglavnom slijede poticaje duha, i premda se ponavljaju, ponekad desecima i desecima puta, ipak bi te pouke mogli svesti na nekoliko stupnjeva, od pouka koje spadaju na obični život i uljudbu, do visokih duhovnih mističnih savjeta.

Duhovni život svoje duhovne djece nastojao je uglavnom izgrađivati na sakramentalnom životu, na molitvi (pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, a neke je osobe upućivao napose i pobožnost sv. Josipu i Anđelu čuvaru) duhovnom čitanju, razmatranju, ispitu savjesti, na samoodricanju i pokori i obavljanju svakodnevnih duhovnih vježba.

Kroz korizmu je savjetovao svakodnevno obavljanje križnog puta, duhovna čitanja i razmatranja, ispit savjesti. Ako osoba nije mogla obaviti pobožnost sat klanjanja u Crkvi, tražio je, ako je moguće, da se slične molitve obave kod kuće. Osobe koje su doživljavale dosadu u duhovnom životu

poticao je da nastave duhovni život usprkos osjećaju dosade.

Ako nas Bog kara i pohada kušnjama, to je uvijek za naše dobro, držao je Antić upozoravajući da se u patnji *»pokazuje prava ljubav i savršena vjernost«*. Ta Krist je i sam ispio gorki kalež koji nam nudi. Dapače on ga je posvetio i *»zasladio«*. Antić je pozivao svoju duhovnu djecu da iskoriste za svoje duhovno dobro ili za dobro svojih dragih sve što trpe. A da bi im teškoće bile lakše, ugodnije i podnosivije, savjetovao je da svaki *»trn«* koji ih ubode *»umoče«* u božansko Srce Isusovo.

Tješio je osobe koje su trpjele i hrabrio ih da ne klonu duhom, upozoravao ih na Božju ljubav i blizinu, ističući da je Bog najbliži onima koji iz ljubavi prema njemu trpe i muče se. Upozoravao ih je da je Krist svojim bolima posvetio bol i križ i da je svaka teškoća orošena dragocjenom krvlju Sina Božjega. Poticao ih je da mole poput Krista kako bi mu postali slični, a to je najveća milost. *»On vidi i Vaše boli i broji Vaše suze«*, znao



je reći svojim penitentima, dozivajući im tako slikovito lik svemoćnog Boga kao ljubljenog prijatelja koga pogađaju prijateljeve boli. Da bi osobe približio što više trpećem Kristu u čovjeku, savjetovao je pojedinim osobama da posjete neke od bolesnika koje je on sam duhovno vodio.

Plašljive i psihički slabije osobe upozoravao je da ih Bog ljubi i želi da budu svete. Uvjeravao ih je da im je dovoljno opsluživati Božje zapovijedi i da mogu živjeti bez straha.

Jer te su zapovijedi poput kolosijeka po kojem vlak sigurno klizi svijetom i sigurno se vraća u postaju odakle se uputio. Od bojažljivih je osoba tražio zbog toga bezuvjetnu poslušnost ispovjedniku. Katkada ih je pozivao da dođu na ispovijed, jer ih čeka Isus. Da bi ih u potpunosti umirio, ponekad je izjavljivao da on preuzima njihove grijeha i da će za njih izvršiti pokoru. No kad se radilo o bolesnim osobama koje su imale probleme savjesti, upućivao ih je liječniku ili psihologu.

Pismo u rukopisu - br. str. 180.

Velecijenjena Gospodo!

Za Vaš imendan primite najljepše čestitke i dobre želje kojima Vam želim (...) i gospodinu Lukici sve najbolje za Vaše duševno i tjelesno zdravlje, za sve dobro obiteljsko ovdje i u vječnosti! Poput sv. Katarine budite junakinja u vjernosti Bogu, mužu, obitelji, dužnosti i žrtve! Bog Vas dragi pohodio svojim posebnim darovima da Mu uvijek budete po njegovoj sv. volji!

Ustrajte u svetoj kreposti. Ne gledajte natrag već na ono što Vam još fali. Strpljivi u svemu. Postojani u duh. vježbama. Jaki u žrtvama.

Nebeski blagoslov i svako dobro Vama i gospodinu Lukici želi

Makarska 24. XI. (godina nečitka)

Fr. Anto Antić

DUHOVNA SKRB ZA SESTRE POHODA MARIJINA

Donosimo drugi duhovni nagovor Časnog sluga Božjega o. fra Ante Antića koje je on održao 8. listopada 1954. u samostanu Sestara Pohoda Marijina, Mošćenička 3, HR - 10000 Zagreb. Časni sluga Božji držao je ove nagovore od 4. rujna 1954. do 21. srpnja 1956. Tekst su zabilježile i na strojopis prepisale same sestre, a za tisak ga je uredio o. vicepostulator dr. fra Josip Šimić.

Drage moje sestre!

Uvod

Htio bih vam danas govoriti o kreposti poniznosti. Poniznost je jedna od glavnih kreposti u duhovnom životu. Gdje nema poniznosti, nema ni drugih kreposti. Duša, koja je zaista ponizna, svog bližnjeg cijeni visoko iznad sebe. U dodiru sa bližnjim pazi na svaku riječ, samo da ne povrijedi ljubav. U vladanju je tako fina, pažljiva, taktična. Zašto? Zato jer je ponizna. Jer joj se uvijek drugi čine bolji od nje same. Kad vidite jednu sestru da je u govoru gruba, osorna, u vladanju je isto takva, odmah znadete, ova sestra nije nimalo ponizna. Nema u nje nimalo one finoće koju inače ima i sa sobom donosi poniznost. Ohola je i upravo divlja (kao da je došla iz šume). Vidite, drage sestre, kako sam već rekao, poniznost je jedna od glavnih kreposti u samostanu, zato budite ponizne. Ponizne u mislima, u pameti, ponizne u govoru, ponizne u vladanju, ponizne u međusobnom dodiru. Poniznost je oznaka vašeg sv. Reda. Vi niste Kongregacija. Vi ste Red, i to Red Presvetog Srca Isusova, a Presveto Srce Isusovo, kakvo je ono bilo? Ono je bilo ponizno. Dakle i vi kao njegove kćeri morate biti ponizne.

Usmjerene prema Isusu

Zatim, drage sestre, vi morate svoj smjer uvijek upraviti k Isusu! On mora biti vaš cilj, za kojim idete. Ništa vas na tom putu ne smije zaustaviti, a još manje smesti. Ništa. Kad god nastupi kakva poteškoća, ili dođe kakva zapreka, ostanite mirne. Ništa se ne uzrujavajte. Vidite, kad sam ja neki dan išao sa željezničke stanice, tramvaji su stali i ja sam morao pješice do svog samostana. Putem sam naišao na razne zapreke, ali ja sam imao svoj cilj za kojim sam išao. Sad sam morao počekati da prođe koji teretni kamion, onda opet da prođe auto, onda se ukloniti skupini pješaka i zato sam došao kasnije u samostan nego što bih inače. Da nije bilo svih tih zapreka, ja bih stigao ranije, ali ja sam ipak stigao, jer sam pred svojim očima imao samo taj jedini cilj: doći u svoj samostan. Tako i vi, drage moje sestre, postavite sebi pred oči taj jedini cilj - ja moram ići k Isusu, i stupajte mirno tim putem. Nemojte se obazirati ni lijevo ni desno. Neka vas ništa ne uzrujava što se događa oko vas. Pustite to sve ustranu i idite ravno svojim putem koji vam je Gospodin zacrtao. On jedini mora biti vaš Uzor po kome ćete se oblikovati. Kod svojih dnevnih poslova nastojte uvijek sačuvati sabranost duha i mislite uvijek na Isusa, kako bi se on ovdje vladao, kako bi on to radio.

Gledati uvijek samo svoju zadaću

Zatim, sestre drage, ja vam strogo zabranjujem da gledate jedna na drugu što koja dobije, kakav posao radi, koji položaj ima itd. Iz toga proizlazi duševni nemir, a onda trač, a to vam ja najstrože zabranjujem. Vi

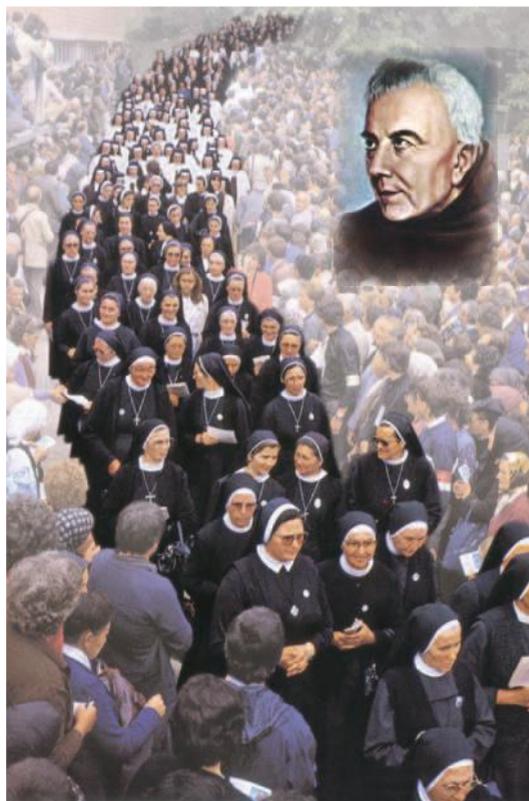
morate ići svaka svojim putem vjerno vršiti svoje dužnosti i ne gledati jedna na drugu. Uzmimo kao primjer vidite jednu sestru kako nemarno, upravo lijeno obavlja svoje dužnost. I vi sad stanete pa je gledate. I sad pazite, dok vi nju gledate, vi sama stojite, vaš posao zaostaje, gubite vrijeme. Uzrok je tome eto samo taj što ne gledate na svoj posao, već na tuđi. Ili recimo imate pune ruke posla, ne znate koji bi prije počele. I vi sad vidite jednu sestru gdje stoji na verandi i fino se odmara. I eto vama stotinu misli u glavu. *»Ona tamo stoji i odmara se kao kakova dama, a ja ne znam što da prije počnem, to nije pravo itd.«* I sad popustite li takvim mislima, eto odmah nezadovoljstva, eto mrmljanja, eto kritike i napokon ode duševni mir. Zato vam ja to strogo zabranjujem: ne smijete gledati jedna na drugu. Gledajte da svoj posao točno obavite i ništa drugo. Zatim, sestre moje, toplo vam stavljam na srce održavajte sv. šutnju. Šutnja i tišina mora vladati u cijeloj kući. Napose pazite na tišinu kod posla. Jer kad se lupa po kući bilo vratima, bilo stvarima, buni se Božja Prisutnost. Bog je svuda prisutan, kada vi lupate sa stvarima znak je da ne mislite na Boga i da nemate poštovanja prema njemu. To je jedno. A onda drugo, lupajući bilo vratima, bilo predmetima, vi ih oštećujete, a to je pogreška protiv sv. siromaštva. A osim toga može, u to vrijeme koja sestra da se odmara ili da se moli ili radi koji drugi posao koji zahtijeva tišinu, a svojim lupanjem vi je bunite. Sestre, nemojte tako. Kad radite, budite tihe i sabrane, mislite na Isusa. Zatim, sestre moje, gajite u sebi duh molitve i duh žrtve. Neka svatko tko stupi u ovaj samostan odmah vidi i rekne: *»U ovoj kući zaista vlada duh molitve i duh žrtve.«* A kako ćete gajiti duh žrtve? Svladavajući svoju narav. Uzmimo npr. morate ići na molitvu. Vaša je to ura i morate. A vama se ne da moliti. Vi bi sad rado svršila onaj posao što ste ga započela. Idite i budite žrtva. Ili opet poglavarica vam je naložila neki posao i sad ga odmah morate izvršiti. A vi ste umorna, jedva noge

vučete, najradije biste sjela da se malo odmorite. Idite dovršite zadani posao i budite žrtva. I tako radite, sestre moje, u svim zgodama.

U uzajamnoj ljubavi ispunjati Kristovu volju

Zatim, sestre, u ovoj kući ne smije nikad biti povrijeđena međusobna ljubav. Sestre, pazite na ovu krepost. Sestrinska ljubav mora vladati među vama. Neka svatko tko stupi u ovaj samostan odmah vidi da ovdje zaista vlada međusobna ljubav i da se sestre međusobno zaista ljube i vole. Budite susretljive jedna prema drugoj - ljubazne u riječima i mislima. Budite podrška jedna drugoj. Znao što kaže apostol sv. Pavao: *»Podnosite breme jedan drugoga i tako ćete ispuniti zakon Kristov!«* Zatim, sestre drage, nikada ne smijete kritizirati jedna drugu, a još manje svoje poglavare. Poglavari su Božji zamjenici, i kao takve, vi ste dužne slušati ih bez obzira da li vam zapovijedaju blago i kratko ili strogo. Dragi Bog vas nikada neće pitati da li je vaša glavarica zapovijedala vama blago ili strogo, već samo to da li ste je vi slušale. Jer vas se ništa ne tiče, ako vaša glavarica ima i stotinu pogrešaka. Time ona ne prestaje biti vašom glavaricom i zato vi ste ju dužne slušati. Sestre, vi morate odbaciti svoju vlastitu volju, od sebe. Dragi Bog neće da vidi vaše volje u vama. Jer dok vi imate svoju volju, nijedan poglavar neće vam biti dobar. Pa makar vaši sv. utemeljitelji ponovno sišli sa neba na zemlju i oni vam bili poglavarima, a vi imate svoju vlastitu volju, propale ste na ispitu. Zato, sestre moje, nastojte da što prije odbacite svoju vlastitu volju. I nemojte nikada imati druge volje do volje svojih poglavara, tj. volje Božje. U tom nam je dragi Isus dao lijep primjer. Sam je rekao: *»Moja je hrana vršiti volju onoga koji me je poslao.«* I opet *»Ja nisam došao vršiti svoju volju, nego volju Oca moga koji me je poslao.«* Vidite, kako nam je dao lijepi primjer sv. poslušnosti. On je slušao Oca svoga, i vi trebate slušati vašu glavaricu. Uzmimo

kao primjer, da je vaša glavarica možda i nagle čudi da niže pogrešku jednu za drugom od jutra pa do večeri, to se vas, sestre, ništa ne tiče. Dok vam je glavarica, trebate je slušati, a ne kritizirati. Zatim ne smijete nikad kontrolirati jedna drugu. Biti radoznale, znatiželjne. Paziti kada uniđe jedna sestra kod glavarice, koliko će vremena kod nje biti, što će razgovarat, da li je što posebno dobila od glavarice i slično. Pustite, sestre, te sitnice u stranu i idite svojim putem, za svojim ciljem, koji ste sebi postavile. Onda, drage moje sestre, pazite na točno održavanje dnevnoga reda. Točno dolaziti na dnevne vježbe. Nikada nemojte zakasnuti ni na posao u određeno vrijeme, ali ni na molitvu. Vršite točno svaki i najmanji propis svojih sv. Pravila. Zatim, sestre drage, nastojte biti uvijek gorljive i revne, kod svojih molitava, kod svojih dnevnih poslova, u vršenju sv. Pravila. Ona sestra koja je u sakristiji, neka bude gorljiva i revna u toj službi. Koja je u kuhinji, neka tu bude gorljiva i revna. Koja je u krojačnici, neka tamo bude gorljiva i revna. Dakle svuda i na svakom mjestu gorljivost i revnost.



Štovanje i proslava Marije

A sada, sestre drage, htio bih vam malo reći, kako je vaša sv. Utemeljiteljica štovala Blaženu Djevicu Mariju, a osobito i na poseban način njezino Bezgrešno Začeće. Još kao malena djevojčica na osobit ju je način štovala. A kad je unišla u Red, sva joj se predala i posvetila. Uvijek ju je molila da ona bude glavaricom svakog njenog samostana. Svim svojim sestrama toplo je preporučivala pobožnost Majci Božjoj napose onda kad su žalosne. Jednom pitala ju je jedna njezina sestra: *»Moja majko, što da činim, tako sam žalosna?«* Ona joj odvrati: *»Idite k Majci Božjoj i molite ju neka vas utješi.«* Običavala je govoriti: *»Ako smo mi slabi, ona je "Djeвица moguća". Ako smo neznalice, ona je "Prijestolje Mudrosti!" Ako smo žalosni, ona je "Uzrok naše radosti".«* Ona je sama molila sv. Franju Saleškog da uvede u svojoj biskupiji kao zapovijedani blagdan Bezgrešno Začeće (jer to

onda još nije bilo od Crkve određeno). No sv. Franjo nije ju poslušao. Svojim, samostanima toplo je preporučivala neka posebno svečano slave blagdan Bezgrešnog Začeća

Drage sestre! I mi se eto nalazimo već na svršetku sv. Marijanske godine. Zato nastojte sestre da ju sad na kraju što svečanije proslavite. Izaberite si jedan blagdan Majke Božje, na koji ćete posebno proslaviti Mariju. Nastojte da isti proslavite što svečanije. Pa onda posvetite se Majci Božjoj. Izaberite svaka po jednu krepost koju ćete obećati Majci Božjoj. Ali i vršiti je. Jer znate, što se obeća to se mora i izvršiti. I kad obećate, nastojte to uvijek vršiti sa veseljem. Jer *»vesela darivatelja ljubi Bog«*. I inače, sestre, nastojte uvijek biti vesele. Zatim sestre za onaj blagdan, koji ste si odabrale za proslavu sv. Marijanske godine nastojte da se pripremite trodnevnicom. A da vam proslava istog blagdana što življe i dulje ostane u pameti odaberite si jednu sliku Majke

Božje, na koju ćete se svaka pojedina potpisati i ujedno svaka navesti krepost koju je tom zgodom Majci Božjoj obećala. A onda, ponavljam, da ju i drži.

Nekoliko riječi upućenih sestri Milici, sestri M. Josipi

Na početku a i tijekom Vašeg redovničkog života nastojte uvijek biti mirni. Nikada se nemojte uzrujavati. Kad vidite koju sestru da je uzrujana, drugu opet da je popustila u vršenju sv. Pravila, onu opet da je ljutita, tamo drugu da je kod posla nemarna, pustite to sve u stranu i nastojte da vi kod svoga posla ostanete mirna, revna i ponizna. Poniznost Isus naročito voli, jer je sam ponizan. Nastojte uvijek biti ponizna, malena, sakrivena, kao mala ljubica. Vidite, kad šecete po vrtu, odjednom osjetite ugodan miris. Gledate, ne vidite ništa, a onda odjednom spazite u grmlju sakrivenu malu ljubicu, koja sakrivena razasipa okolo svoj miris. Tako i Vi, kćerice, budite ponizna kao mala ljubica i mirisom svoje

poniznosti Vi ćete privući na sebe pažnju dragog Isusa. I onda ne smijete se nikada obazirati nazad. Misliti na prošlo. Znaete što kaže Isus: »Ni jedan koji stavi svoju ruku na plug i obazire se, natrag, nije prikladan za kraljevstvo nebesko.« Tako i vi. Sad kad ste počeli, nazad više nema. I onda u svom životu štujte Bl. Djevicu Mariju, i to pod križem. Slijedite njezin primjer koji vam ona tu daje. Usprkos, svim olujama, svim groznim kušnjama koje su je tu snašle, ona je posve mirna i predana u Volju Božju. Ništa ju ne može uzdrmati. Ona je posve mirna, šuti i trpi zajedno sa Isusom koji visi raspet na križu. Tako i vi, kćerice, kad god vas stignu kakve oluje, kušnje, napasti, gledajte Majku Božju pod križem i budite, tj. ostanite posve mirni. Ona neka bude vaš uzor, tijekom vašeg cijelog života. Oluje će proći kao što su i njezine prošle. Zato budite uvijek mirna, ponizna, predana u sv. Volju Božju u svim zgodama i nezgodama vašeg života. Na tom putu neka vam pomogne dragi Isus i njegova sv. Majka. Amen.

Pismo u rukopisu - br. str. 174-175. (pismo Luki i Katici Jukić)

Velecijenjani Gospodine!

Na Vašoj i Vaše velecijenjane Gospođe čestitci za moj imendan izvolite primiti moje najljepše zahvale. Dragi Bog neka poživi Vas i Vašu Gospođu neka Vas uvijek prati Njegova pomoć i blagoslov.

Također Vam zahvaljujem na iz Ljubljane. Sigurno ste ostali jako zadivljeni sa svime što ste tamo sve one lijepe nezaboravne dane vidjeli, čuli i proživjeli. Vrlo je bila pametna misao da ste pošli zajedno na kongres, jer to su zgode gdje u nama jača i snaži naša katolička svijest i sv. vjera. Vidjeli ste ono silno mnoštvo, koje ponosno i oduševljeno ispovijeda svoju vjeru, prisustvuje svim svetim obredima - sve to čovjeka podiže i hrabri u oduševljenju. Meni je drago vrlo da ste vidjeli velebno katoličko slavlje i da ste bili svjedoci uzvišenosti, veličine naše svete vjere i crkve. Tako, dragi moj prijatelju, uvijek budite i ostanite sa ovim osjećajima, koje ste tamo imali.

Puno zahvaljujem Vama i Vašoj veleštovanoj Gospođi, preporučam Vas u sv. molitve i pozdravljam.

Vašeg cijenjenog Gospodstva odani

Makarska, 10. VII. 1935.

Fra Anto Antić

ANTIĆEV ČETVRTAK, 1. 12. 2016.

1. Čit. (Iz 26, 1-6)

Ot. ps. (118/117, 1. 8-9. 19-21. 25-27a)

Ev. (Mt 7, 21. 24-27)

U današnjem prvom čitanju Bog opominje narod preko proroka Izaije da će poniziti one koji se nalaze na visokim položajima i da će njihov grad razoriti do temelja. Svi koji oholo misle da mogu opstati i uspjeti bez Boga bit će osuđeni na propast. S druge pak strane, Bog želi da njegov narod shvati da trebaju stati pred njega u poniznosti i priznati da ništa ne mogu postići i ni u čemu u životu uspjeti bez njega. Takvo promišljanje izneseno je u današnjem pripjevnom psalmu: *»Bolje se Jahvi uteći nego se uzdat u čovjeka. Bolje se Jahvi uteći nego se uzdat u mogućnike«* (Ps 118, 8-9). Marija, majka Isusova, bila je ispunjena poniznošću. Kada je Elizabeta klicala hvale Bogu zato što je Marija izabrana da bude majka Isusova, Marija se nije uzoholila zbog toga, već je na Elizabetino klicanje ponizno odgovorila: *»Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju, što pogleda na nezatnost službenice svoje«* (Lk 1, 46-48a).

Svaki je čovjek bezuman koji se uzda samo u sebe, ili koji misli da će uz pomoć drugih ljudi učiniti svoj život vrijednim. Ne radi se samo o tome da smo mi ili da su drugi

ljudi zli. Radi se o tome da bez Boga jednostavno nitko ne može uspjeti, niti biti sretan. Povratiti se Bogu i prihvatiti da o njemu ovisimo jest jedini realistični pristup životu.

Najveće čudo kršćanstva i cijele ljudske povijesti jest da se vječni Božji Sin nije držao svojeg božanskog dostojanstva, već je ponizio sama sebe došavši među nas i rodivši se kao čovjek. Prihvatio je da kao čovjek u potpunosti ovisi o svojem nebeskom Ocu, kao i svi ljudi. Ovaj primjer i model poniznosti jest uzor za svakog od nas.

Toga je bio svjestan i otac Antić koji jednom svećeniku piše: *»Pred Presvetim Srcem najviše se ponizuj, osobito radi toga, jer si slab, nisi onakav kakav bi želio ili kako uviđaš i upoznaješ. Najviše Ti preporučam, da sa svim svojim potrebama u duhovitim borbama počineš u svetoj volji Božjoj, vršeći u svemu - kako sam ti savjetovao i odredio. Vidjet ćeš da će Gospodin biti vrlo dobar, milostiv i darežljiv prema Tebi«* (AP I/11, 3). Tom istom svećeniku piše i sljedeće riječi: *»Predajem te Božanskom Srcu kao Tvom jedinom i pravom Božanskom Učitelju. Budi uvijek ponizan, poslušan učenik, koji se u svemu vlada po Njegovu uzoru i nalogu. Vazda slušaj Njegov sveti glas, koji Te u nutarnjosti uči, opominje i vodi«* (AP I/11, 50).

ANTIĆEV ČETVRTAK, 5. 1. 2017.

1. čit. (1Iv 3, 11-21)

Ot. ps. (100/99, 1b-5)

Ev. (Iv 1,43-51)

Sv. Ivan u današnjem prvom čitanju poziva one kojima piše svoju *Prvu poslanicu* da čuvaju sve Božje zapovijedi, a osobito ljubav - da ljube jedni druge, jer je to zapovijed koja

im je upućena i koju su čuli od početka. On u svojem pisanju izričito opominje one kojima piše donoseći im primjer Kajina, sina Adama i Eve, koji je ubio brata Abela iz zavisti, jer su njegova djela bila zla, a bratova dobra. Tko ne ljubi, piše Ivan, on je kao i Kajin od Zloga i zato čini zla djela, pa i ubojstva.

Ivan im dalje tumače da se ne trebaju čuditi da ih svijet mrzi, a to je zato što su iz

smrti grijeha prešli u život milosti i što ljube braću. Tko ne ljubi, ostaje u smrti. Ivan ide još korak dalje pa kaže da je svaki koji mrzi brata svoga ubojica, a ubojica nema života vječnoga. Ljubav smo, piše Ivan svojoj zajednici, ali i nama, upoznali po Kristu koji je za nas položio život, pa smo zato i mi dužni položiti živote za braću.

Ivan ne ostaje na spekulativnoj razini, već prelazi na praktičnu životnu razinu, pa piše: Tko ima dobra ovoga svijeta i zatvori svoje srce pred bratom u potrebi, u njemu ne ostaje Božja ljubav. On jasno tumači da ljubiti trebamo djelom i istinom, a ne riječju i jezikom. Ako tako postupamo, kako drugi tako i mi sami, znat ćemo da smo od istine, a to znači da nas naše srce ni u čemu ne osuđuje. Ako nas naše srce ni u čemu ne osuđuje, kaže Ivan, možemo se puni pouzdanja obratiti Bogu. Da to postignemo, trebamo živjeti onako kako Bog od nas očekuje, a on je veći od našega srca i znade sve.

Prema ocu Antiću, naša ljubav i dobrota jesu plod milosti Božje u našoj duši koja nas potiče da ljubimo Boga i braću i sestre. On tako piše jednom subratu svećeniku: »*Molim Te i opominjem u Gospodinu, da vjerno i savjesno paziš na glas milosti u Tvojjoj duši. S Gospodinom želim da budeš svet. Nemoj sumnjati o velikoj ljubavi Božanskog Srca i Nebeske Majke prema Tvojjoj duši*« (AP I/11, 9). Istom subratu piše: »*Češće se združi s Gospodinom, pokloni Mu svu ljubav, srce, vrijeme, sve svoje i uzdaj se u Njegovu dobrotu, ljubav, Srce, Milosrđe, Rane, Euharistiju... U svemu traži ljubav i volju Božju*« (AP I/11, 11). Časni sluga Božji smatra da su čak i grijesi jedan novi razlog da Bog pokaže milosrđe prema svakom od nas i da nas tako obdari novim dokazima svoje ljubavi (usp. AP I/11, 19) prebivajući u našim dušama (usp. AP I/17, 64) i čineći da naša djela budu posljedica ljubavi koju Bog ulijeva u naša srca, ako mu se otvorimo i prepustimo.

ANTIĆEV ČETVRTAK, 4. 5. 2017.



1. čit. (Dj 8, 26-40)

Ot. ps. (66, 8-9. 16-17. 20)

Ev. (Iv 6, 44-51)

Nećemo biti u krivu ako promotrimo prvo čitanje u njegovu simboličnom značenju. Činjenica je da Etiopljanin čita Sveto pismo u času kad je k njemu pristupio apostol Filip. Filip ga pita: »*Razumiješ li što čitaš?*« (8, 30). Etiopljanin odgovara: »*Kako bih mogao razumjeti ako me tko ne uputi?*« (Dj 8, 31). Kad su došli do vode, Etiopljanin je zapitao Filipa: »*Evo vode! Što priječi da se krstim?*« (Dj 8, 36). Filip je postao njegov učitelj. Filip predstavlja Crkvu i svu njenu tradiciju. Etiopljanin predstavlja sve ljude dobre volje koji žele znati više o vjeri.

Važno je za nas razumjeti da Sveto pismo pripada Crkvi i da treba biti shvaćeno u svjetlu njene tradicije. Ustvari, Crkva je tijelo

vjernika koje propovijeda svoju vjeru u Isusa Krista, koja je postojala prije negoli je bio napisan Novi zavjet. Najstariji spis Novog zavjeta jest *Prva poslanica Solunjanima*, koja je napisana oko 50. g. poslije Krista. Crkva danas, gledajući unatrag dvijetisućljetnu tradiciju, tumači Sveto pismo.

Pogodna datost jest činjenica učenja Isusa Evandelju u kojem on izjavljuje: »Kruh koji ću ja dati, tijelo je moje za život svijeta« (6, 51b). Crkva vjeruje da je euharistija pravo tijelo Kristovo, koje primamo u pričesti. To shvaćanje nije bilo propitivano sve do jedanaestog stoljeća, a polemike su se pojavile u 16. st. u vrijeme Luthera. Mnogi ljudi danas, zato što to ne mogu razumjeti, odbijaju doslovno shvatiti Isusovo učenje. Danas nam Crkva jamči ne samo tumačenje dvadesetog stoljeća, već staru i jaku tradiciju da Isus misli ono što on kaže.

Mi trebamo prihvatiti da u Crkvi imamo sigurnu i spasonosno tumačenje Svetog pisma. S njenim vodstvom i tradicijom nikada nećemo zalutati.

Zato i mi možemo zaključiti da ništa ne priječi da, potaknuti milošću krštenja i drugih sakramenata, životom svjedočimo naše kršćanske poslanje. Tako je mislio i časnii sluga Božji otac Antić, koji na kraju duhovnih vježba 1926. zapisuje:

»Ušao sam u 33. god. S pomoću Božjom: 1. Čuvat ću muk, potpuni i strogi; 2. Obavljati neprestanu molitvu; 3. Trpjeti rado s Isusom na križu; 4. Život u poniznosti i siromaštvu i 5. U Mariji Isusu.

S pomoću Božjom, spoznao sam da se neprestano imam vježbati u sv. poniznosti. Za ustrajno doći do savršenosti, nužno je čuvati muk, nutarnju i vanjsku samoću, ne stavljati se nigdje gdje nije volja Božja i nastojati doći do neprestane molitve i sabranosti.

1. Okom vjere pogledati na veličanstvo Božje, zatim na svoju bijedu i ništavilo, te se pred njim poniziti, podložiti, koliko bude njegova milost dala.

2. Sve dobro ili imamo ili jest od Boga i za sve jedino Njemu hvala, slava i čast!

3. Veseliti se, jer sam ništa, a Bog je sve i nemam ništa, ne mogu ništa, a Bog sve ima u sebi, sve može, sve zna, za sve je bogat i neizmjeran.

4. Kajati se, jer sam oduzeo ono što On ima najizvršnije izvan sebe, tj. slavu, kad sam se hvalio, silio, o sebi držao, tražio priznanje i čast. Reci često: Tibi soli honor et gloria.

5. Daj mu svu čast i slavu koju si mu ukrao i koju krađu ljudi, priznajući ga kao prvi cilj i zadnju svoju svrhu.«

ANTIĆEV ČETVRTAK, 1. 6. 2017.

Sv. Justin mučenik

Sv. Justin, filozof i mučenik, rodio se u poganskoj obitelji u Neopolisu (Nablus u Samariji) početkom 2. st. Obratio se na kršćansku vjeru i mnogo pisao u njezinu obranu. Sačuvane su mu dvije Apologije i Dijalog s Trifunom. U Rimu je otvorio školu i držao javne rasprave. Mučeništvo je podnio s brojnim drugovima za vrijeme cara Marka Aurelija oko 165. g.

1. čit. (Dj 25, 13-21)

Ot. ps. (103/102, 1-2. 11-12. 19-20b)

Ev. (Iv 21, 15-19)

Nakon što se je sv. Pavao vratio u Jeruzalem s jednog od svojih misionarskih putovanja, svojim propovijedanjem izazvao je metež u hramu. Spasili su ga rimski vojnici (stražari). Potom je bio izveden pred Sine-

drij, vrhovnu vjersku i građansku ustanovu židovskog naroda. Sinedrij je bio sastavljen od saduceja, koji nisu vjerovali u uskrsnuće i farizeja koji su vjerovali u uskrsnuće. Nakon što je Pavao vješto i lukavo izjavio da je farizej i sin farizeja, i da mu se sudi zbog vjere u uskrsnuće mrtvih. To je izazvalo veliku prepirku i svađu između farizeja i saduceja, a prijetio je i fizički obračun.

Možemo zamisliti osmijeh na Pavlovu licu koji je pratio uspjeh njegove taktike. Kao vjernici ne smijemo zaboraviti da je pitanje uskrsnuća, kako Isusova tako i našega, središte naše vjere. Zato se je Isus ukazao Pavlu i rekao mu: »Hrabro samo! Jer kao što si za me svjedočio u Jeruzalemu, tako treba da i u Rimu posvjedočiš« (Dj 23, 11b). To svjedočanstvo došlo je odozgor i utvrdilo našu vjeru u uskrsnuće.

Časni sluga Božji o. fra Ante Antić često je svoje bogoslove poticao na hrabrost i odvažnost u životu. Tako piše fra Petru Sikavici u vojsku: »Kad čovjek uživa dvostruki mir i lijepo se snalazi vjerno u svojoj odgovornoj dužnosti, to je njegovu Vođi najdraže. Vojskovođu vesele, raduju i proslavljaju najviše Njegovi hrabri i ponosni vojnici. I Ti budi ponos i dika Vođe svoga. On mudro upravlja, a Ti ga u svemu slijedi i slušaj. Često se Tebe

sjecam u posjetima na ono lijepo naše brdo, gdje ulazim redovito« (AP I/36, 1).

U psalmu mi zajedno s psalmistom ispovijedamo našu vjeru u uskrsnuće: »Pokazat ćeš mi stazu u život, puninu radosti pred licem svojim, sebi zdesna blaženstvo vječno« (Ps. 16, 11). Ta naša vjera potvrđena je Isusovim riječima koje on u Evanđelju upućuje svojem Ocu: »Njima sam objavio tvoje ime (...) tako da ljubav kojom si ti mene ljubio bude u njima - i ja u njoj« (Iv 17, 26). Ljubav koju Vječni Otac odvijeka ima prema svom Sinu daruje i nama. Tu nam je ljubav zajamčio Isus, sin Vječnoga Oca; ukoliko naš život suobličimo njegovu, on će procvjetati u punini uskrsnuća iz smrti.

Časni sluga Božji često piše svećenicima, pa tako i svojim nekadašnjim bogoslovima, o Božjoj milosti kojom nas Bog u svojoj ljubavi poziva. Tako fra Petru Čapkunu 1935. piše: »Kad Te milost zove unutra, zaustavi se s njom, nemoj se žuriti i odmah van. Svrati se u dušu i poslušaj nutarnji glas, saberi se i skruši, predaj se potpunije i svestranije, i tada se lati posla... Vježbaj se dnevno u razmatranju, imaj dobru volju odgovoriti u svemu milosti i vidjet ćeš, da će od Tebe staro otpasti, a milost će dušu dizati i usavršavati« (AP I/11, 12).

Pismo u rukopisu - br. str. 183-184

Hvaljen Isus!

Ljubav Božja i nebeska mudrost neka ravna sve Vaše korake!

Jutros sam Vas posebno u sv. misi preporučio i molio za Vas na Vaš cijenjeni imendan. Neka Vas Gospodin obdari svim onim darovima i milostima, da u svemu ugodite Njegovu Bož. Veličanstvu i budete po Njegovu Srcu, neka se po Vama On proslavljuje i blagoslivlje Njegovo presv. Ime! To Vam je čestitka i molitva moja.

Ustrajte na svome duhovnom putu. Vjerni budite Vašim duhovnim vježbama. Posebno Vam preporučam da ste vjerni i postojani u sv. razmatranju.

Ne zapuštajte dnevno mrtvenje osobito predaju sebe i Vaše volje pred manjim i Višim starijima. Molim vas, u ovome se svakodnevno vježbajte. Ništa za se, u ničemu baš u ničemu sebe ne tražiti već samo sv. volju Božju živeći u sv. posluhu pod voljom Božjom, pod voljom Vašega cijenjenoga gospodina muža, puni poštovanja, poniznosti, strpljivosti i vjernosti Vašim svetim dužnostima. (...) podložnost i poniznost istjerati će iz Vašeg srca svaku samovolju, svaku samodopadnost, oholost i cijenu sebe a napunit će Vas Duh Sveti svojom milošću i svojim krepostima. To Vam prosim i molim uz nebeski blagoslov

Fra Ante Antić

STUDENTI IZ CETINSKE KRAJINE NA GROBU ČASNOGA SLUGE BOŽJEGA

U prigodi jesenskog susreta studenata i studentica Cetinske krajine, koji se redovito održava na početku jesenskog semestra, koji je održanu u subotu 21. listopada u svetištu Majke Božje Lurdske, okupilo se oko 150 studenata i studentica. Susret je započeo euharistijskim slavljem koje je predvodio gvardijan samostana Čudotvorne Gospe Sinjske, a u slavlju su sudjelovali i gvardijan samostana domaćina fra Mate Matić i vice-postulator postupka za proglašenje blaženim časnoga sluge Božjega o. fra Ante Antića fra Josip Šimić. Nakon euharistijskog slavlja fra Josip je studentima protumačio život i djelo-

vanje Časnoga sluge Božjega, posebno kako se brinuo i kako je pomagao siromašne studente i studentice. Posebno je istaknuo da mnogi studenti i studentice dolaze na njegov grob moliti se kako bi im on svojim zagovorom pomogao oko ispita. Isto tako iznio je kako mu se mnogi mladići i djevojke obraćaju za pomoć u pronalaženju pravoga kršćanskog ženidbenog druga. Nakon toga studente je poveo na njegov grob gdje su izmolili zavjetnu molitvu za proglašenje blaženim Časnog sluge Božjega i za milosti po njegovu zagovoru.

Cetinjanin



ANTIĆEVI ŠTOVATELJI - ANTIĆEVI APOSTOLI

Suzana i Marinko V., štovatelji oca Antića, doveli su svoje prijatelje Katarinu i Martina P. s njihovom djecom na grob i u sobu časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića i tako im ispunili davnu želju. Tu su se susreli s o. vicepostulatorom o. fra Josipom Šimićem, koji im je protumačio život, djelovanje, svetu smrt Časnoga sluge Božjega i trenutač-



no stanje postupka za proglašenje blaženim. Nisu skrivali svoje oduševljenje što im se davna želja ispunila. Bili su na Antićevo četvrtku u srpnju i ponovno u studenom i tada su svoju djecu, posebno sina koji ima downov sindrom, preporučili zagovoru oca Antića. To im se jako dopalo pa su odlučili dolaziti redovito na Antićeve četvrtke.

Pismo u rukopisu - br. str. 200

I.M.J.P.!

Cijenjena u Bož. Srcu duhovna kćerco!

Primio sam oba Vaša paketa. Bog Vam dragi naplatio sve ono što Vi nevrijednom i beskorisnom slugi Gospodnjem iskazujete! On će Vam stostruko naplatiti za sve Vaše usluge i dobročinstva.

Oprostite, da Vam nisam prije zahvalio. Zaposlen sam i nisam i nisam dospio. Nastojat ću Vam pisati ovih dana. Molim Vas, budite tako dobri te se malo strpite - sve će doći na svoje vrijeme.

Izvolite pozdraviti gospodina Lukicu. Na sv. Luku sam posebno molio i preporučio ga u sv. molitve i sv. misu.

Budite strpljivi i revni u službi Gospodnjoj. Molim vas izmolite Vi i sve dobre duše devetnicu neb. Majci za Provinciju.

Nebeski blagoslov i svako dobro prosi i želi Vama, gospodinu Lukici i svima vašima.

Zagreb, 7. XI. 1947.

Fra Ante Antić

HRVATSKI MISIONARI I MISIONARKE OBIŠLI RODNU KUĆU ČASNOGA SLUGE BOŽJEGA OCA FRA ANTE ANTIĆA I CRKVU U KOJOJ JE KRŠTEN

Glas Koncila u br. 28. od 16. srpnja 2017. na str. 8 i 9 naširoko izvještava o ovogodišnjem susretu hrvatskih misionara i misionarki.

Dvadeset i deveti susret hrvatskih misionara i misionarki koji djeluju u Latinskoj Americi, Oceaniji i misijskim zemljama Europe održan je od 2. do 6. srpnja u Šibenskoj biskupiji.

Radni dio susreta započeo je u utorak 4. srpnja u dvorani župe Gospe od Vrpolja pro-

gramom tijekom kojega su misionari svjedočili i razmjenjivali misionarska iskustva. Predvodili su ga biskupi šibenski Tomislav Rogić i hvarsko-bračko-viški biskup i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za misije, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj Antun Štefan i nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u BiH Luka Tunjić, a uz njih su sudjelovali umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas, misionari i misionarke te nad/biskupijski ravnatelj i djelatnici PMD-a u Hrvatskoj i BiH.

U sklopu susreta misionari su se s nacionalnim i nad/biskupijskim ravnateljima te suradnicima PMD-a iz Hrvatske i BiH uputili 5. srpnja na otoke Prvić i Murter. Osim što su posjetili Muzej Fausta Vrančića, gdje su, zahvaljujući stručnom vodstvu ravnateljice Ivane Skočić i izloščima, upoznali život i djelo Fausta Vrančića (1551.-1617.), u Prvić



Šepurinama praćeni župnikom Božom Škemberom obišli su rodnu kuću časnoga sluge Božjega o. Ante Antića te crkvu u kojoj je kršten.

Glas Koncila, br. 32-33 (str. 4-5), Velika Gospa 2017. donosi stranicu i pol teksta iz pera glavnog urednika mons. Ivana Miklenića, posvećenu fra Bonaventuri Dudi, naslovljenu *Čovjek velika srca i golema djela*. Na str. 5 ispod podnaslova *Požrtvovni suradnik u kauzama beatifikacije* mons. Miklenić piše:

Vrlo je dragocjen njegov doprinos u dokumentiranju i promoviranju osoba sveta glasa u našoj Crkvi. Samozatajno i požrtvovno sudjelovao je u procesima beatifikacije bl. Alojzija, bio blaženikov veliki štovatelj i marljivi promicatelj njegovih poruka i njegove svetosti.

Dao je doprinos popularizaciji Nikole Tavelića i njegovu proglašenju svetim, kao prvog hrvatskoga službeno proglašenog svetca.

Bio je izvrstan voditelj dvaju crkvenih procesa za beatifikaciju slugu Božjih, najpri-



je za provincijalnog ministra fra Vendelina Vošnjaka, a kasnije je vrlo intenzivno pripremao materijale za kauzu slugu Božjega fra Alekse Benigara, istražujući i pišući izvješća o njegovoj svetosti. **Suradivao je u procesu za beatifikaciju časnoga slugu Božjega o. Ante Antića**, a svojim radom postavio je i temelje procesu službenice Božje sestre Marice Stanković.

Antićevac

Pismo u rukopisu br. str. 191.

+!

Velecijenjena Gospodo!

Mir, pouzdanje i podložnost sv. volji Božjoj neka uvijek vlada u Vašoj duši!

Hvala vam na pismu i čestitanju. koje sam primio nedavno. Bog Vam dragi naplatio sve što ste izrazili i zaželili nevrijednom slugi Isusovu. Mjesto pisma, koje je danas uslijed prilika jako otešćan, molim se za Vas i svaki dan Vas preporučam u sv. Misi i sv. molitvi.

Šaljem Vam ovaj cvjetić duhovni za korizmu. Nastojte se u tome vježbati. Nemojte nikada popustiti u duhovnom životu. Svaki dan postojano vršiti svoje dnevne duhovne vježbe. Slušate pomnjivo upute ispovjednika i revno se preobrazujte. Budete li postojani u tomu, doći ćete do savršene ljubavi Božje.

Pozdravite gospodina Lukicu. Budite mu anđeo utjehe, veselja i duhovne pomoći posebno u ovim kritičnim momentima.

Nebeski blagoslov i svako dobro prosi Vama i svima Vašima

Makarska, 6. III. (godina nečitko napisano)

Fra Ante Antić

UVOD U IZNESENA SVJEDOČANSTVA

Donosimo devet svjedočanstava Antićevih štovateljica i štovatelja u kojima iznose svoja iskustva zagovora Časnoga sluge Božjega. Prvo pismo je izvještaj o molitvi progane obitelji Časnom sluzi Božjem za obitelj a posebno za djecu. Drugo pismo je zapravo kratka molitva Časnom sluzi Božjem za obitelj. U trećem pismu pošiljateljica moli za svoju djecu, za pokojnog supruga, za svoju sestru i njenu obitelj u Australiji. Četvrto pismo piše majka koja je po zagovoru Časnoga sluge Božjega izmolila zaposlenje i uspješno polaganje državnog ispita za svoju kći pravnicu. U petom pismu iznosi svoja životna iskustva koja je prolazila moleći se zagovoru Časnoga sluge Božjega i o dvije milosti koje je primila. U šestom pismu

jedna Antićeva štovateljica opisuje kako je svoju sestru zavjetovala ocu Antiću i kako je ona ozdravila. U sedmom pismu jedna štovateljica Časnoga sluge Božjega opisuje kako su njeni sin i kći dobili zaposlenje po njegovu zagovoru. U osmom pismu opisuje svoje probleme sa sinom koji je ovisnik o alkoholu, a za kojega se svakodnevno moli Časnome sluzi Božjemu. Ona šalje svoj skromni prilog za Vicepostulaturu. U devetom pismu jedna Antićeva štovateljica zahvaljuje ocu Časnom sluzi Božjem za milosti dobivene po njegovu zagovoru, preporuča djecu da uspješno završe školovanje, moli i za sina jedne prijateljice koji je krenuo putem droge i drugih zala i prilaže pretplatu na list za jednu prijateljicu u Poljskoj.

Sva ta svjedočanstva trebamo shvatiti kao osobne stavove određenih osoba koje iznose svoje duboka uvjerenja o čudesnoj Božjoj pomoći po zagovoru oca Antića. Zato ih takvima trebamo razumjeti i shvatiti.

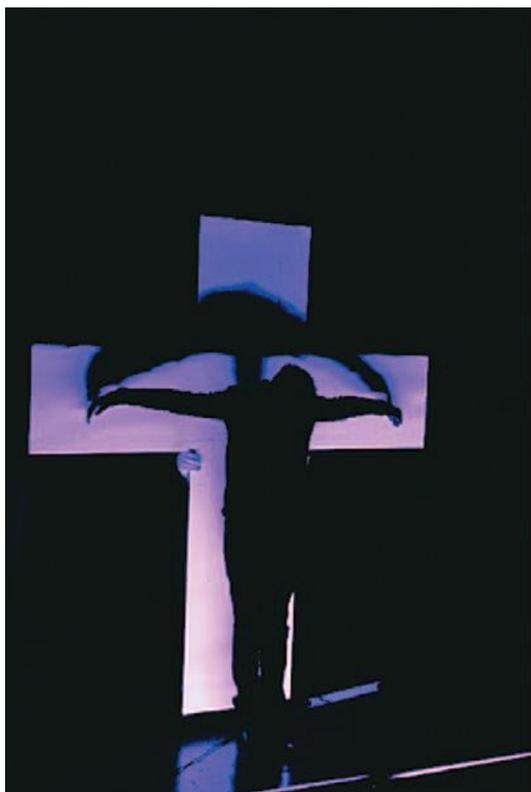
1. Pismo napisano 18. travnja a stiglo u Vicepostulaturu 28. travnja 2017.

Božja pomoć nakon molitava dobrom ocu Antiću

Prošlo je dosta vremena od kada sam s djecom i starim roditeljima bila izbjeglica u Tučepima. Te 1992. godine rat je bjesnio svom žestinom u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, a posebno u gradu odakle smo izbjegli.

Nakon završene gimnazije u SAD-u, moj sin vratio se u Zagreb s namjerom da studira stomatologiju. Kako nismo imali gotovo nikakvih primanja, bili smo pod velikim pritiskom kako mu osigurati smještaj, novac za hranu i na kraju hoće li mu uspjeti upis na studij.

Tražila sam Božju pomoć po zagovoru oca Ante Antića čiju sam sliku našla u mje-



snoj crkvi. Na moje veliko razočaranje, moj sin nije uspio upisati željeni studij. On zbog toga nije previše žalio, nego mi se povjerio da stomatologija i nije za njega.

Odabrao je studij ekonomije i bez velikog napora završio ga u roku. Božjim providenjem, stan u kojem je stanovao kao student, pronašao je vrlo brzo i odmah blizu svoga fakulteta. Tako je stvoren uvjet da dođem iz Mostara s mlađim djetetom, na jesen 1992., kad je naš grad bio bez prestanka granatiran.

Sva životna pitanja u Zagrebu, gdje sam ponovno bila izbjeglica, rješavala su se bez velikog stresa i pritiska. Tad sam osjetila potrebu da se zahvalim dragom Bogu koji mi je uslišao molitve zagovorom dobroga oca Ante Antića. To sam silno željela, ali nisam znala gdje grob oca Ante Antića. Opet, slučajno, odem baš u crkvu Gospe Lurdske. Pogled mi je odmah »pao« na kriptu u toj crkvi, a to je bila kripta dobrog oca Antića. Tada sam bila sigurna da nas je kroz sve nevolje izbjegličkog života vodila Božja ruka po zagovoru dobroga oca Ante Antića.

P.S.

Kad danas razmišljam o svemu tome, vidim da bi upis moga sina na stomatologiju bio čisti promašaj. Međutim, on se lijepo snašao u svom današnjem zanimanju. Voli svoj posao i vrijednim radom je napredovao stepenicu po stepenicu u banci u kojoj radio te »dogurao« do izvršnog direktora jedne velike banke u Beču. Čestit je građanin, sin, otac, muž i brat. Spreman je pomoći svima, a posebno je osjetljiv na siromašne i socijalno ugrožene. Po njegovu životu, sigurna sam da ga i danas prati zagovor dobroga oca Ante Antića.

Lijep pozdrav!

Z. V.

2. Svjedočanstvo napisano na fotografiji mladenaca ubačeno u škrabicu DOA

Jedna pobožna majka piše:

»Sveti« Ante Antiću, ja te molim da zatražiš od Boga milost. Srcem vjerujem da

mojoj djeci kćeri K. i zetu I. Bog podari djecu i da se moj sin mane kocke. Budi zaštitnik mene, moga muža i moje 5 djece.

3. Antićeva štovateljica iz Splita piše

2. lipnja 2017.:

Vicepostulator dr. fra Josip Šimić

U velikoj nevolji obraćam Vam se i molim za preporuku na misi za zagovor oca Antića za zdravlje moje i moje sestre D. B. (S. Australija).

Najprije o meni koja sam puno grdno pala 23. 2. 2017. i slomila kuk lijeve noge, nakon čega je slijedila operacija 28. 2. 2017. Operacija kuka je prošla u redu i 19. 3. 2017. ja sam otišla iz bolnice na terapiju u privatni dom (lječilište) *Dioklecijan* u Splitu odakle sam otpuštena 23. 4. 2017. Sve je prošlo u redu i došla sam kući sa jednom štakom. Nakon sedmicu dana oko prvog maja odjednom sam dobila u potkoljenici iste noge jake bolove s oteklinom i crvenilom.

Ovu istu potkoljenicu sam operirala 1983. g. i jedva je spasila. Moja kućna liječnica nije mi se dugo vremena posvetila pa sam 25. 5. 2017. bila na pregledu kod privatnog vaskularnog kirurga dr. Radonića (penzioner) i on je postavio dijagnozu crveni vjetar i dao mi antibiotike i obloge za 10 dana. U Međuvremenu 30. 5. 2017. imala sam kod ortopeda kontrolu kuka, koji mi je postavio istu dijagnozu za potkoljenicu i poslao me infektologu.

31. 5. bila sam kod infektologa na pregledu koji je zaključio da se ne radi o crvenom vjetru već o jakoj upali i preporučio mi istu terapiju barem 14 dana uz daljnu kontrolu kod kirurga. Još uvijek imam jake bolove, crvenilo i otekline. Naprosto me više izluduje, jer tako dugo traje.

Moja sestra D. ima jako bolesne bubrege tako da joj sada rade samo 20% pa bi trebala ići na dijalizu, ali ona ne želi jer već ima 85 godina.

Još bih Vas molila za zagovor kod oca Antića za njezinu kćer L. i tri sina Luku, Ivana i Matea, koji dolaze ovamo u posjet,

da im bude sretan put i da se sretno vrate u Australiju. Oni putuju 9. 6. iz S. za Barcelonu, gdje ostaju tri dana, a 13. 6. putuju za Split. Oni će Vas vjerojatno posjetiti u Zagrebu i obići grob oca Antića.

Bit ću vam jako zahvalna kao štovateljica dobrog oca A. Antića, našega rođaka.

Uz lijep pozdrav.

A. J.

4. Zahvalna majka piše o uslišanju prošnji po zagovoru Časnoga sluge Božjega:

Nakon diplome na pravnom fakultetu moja kći trebala je posao (odnosno stažiranje) i naravno stalni posao. Uza sve pokušaje ljudskih poznanstava i veza - bezuspješno. Nismo našli zemaljsku vezu, ali smo našli vezu Božju po zagovoru sluge božjega Ante Antića, kome smo se molili za zagovor i puni pouzdanja svakodnevno, s nakanom za stažiranje i stalni posao.

Nakon nekog vremena, primljena je na posao (izabrana je između 130 kandidata) za stažiranje. Poslije godinu i pol stažiranja, dobila je i stalni posao na istom mjestu.

Iskrene svakodnevne moje i naše molitve i pouzdanje u dobrog oca Antića, učinili su da s uspjehom položi državni ispit. Moja kći je rekla: »Ne znam što bih molila, ali pitanja su bila kao naručena za mene.« Znala sam da je to bilo djelo našega Ante Antića, njegov zagovor.

Zahvaljujući našem prijatelju dobrom ocu Antiću naša kći napreduje u poslu, a ja, odnosno mi molimo svakodnevno molitvu sa sličice, da se sluga Božji A. Antić proglasi blaženim.

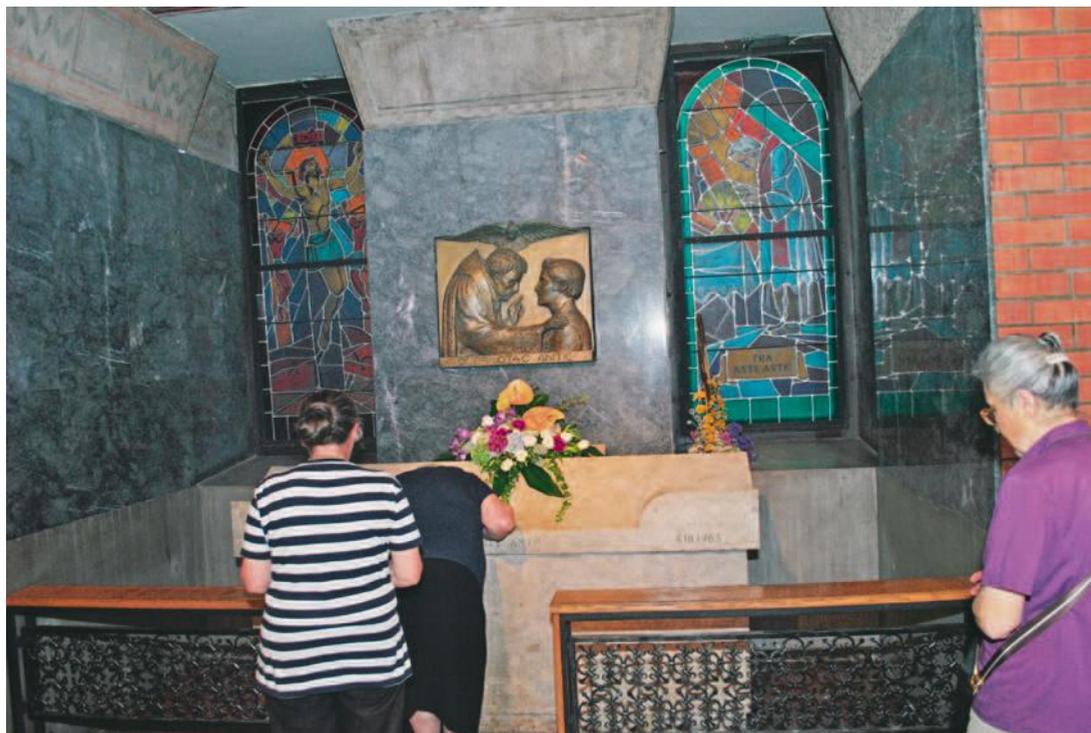
Zahvaljujemo ocu Anti Antiću.

LJ. O.

5. Jedna štovateljica piše:

Mnogopoštovano uredništvo!

Želim kratko zahvaliti i posvjedočiti da sam po zagovoru sluge Božjega o. Ante



Antića primila dvije velike milosti kroz molitvu devetnice.

Svaka od tih molitava uslišana je na lijep i čudesan način! Kroz ova iskustva uvidjela sam da se Gospodin služi i želi velikodušno služiti miljenicima i svetima svojim za veću slavu svoju i na dobro čovjeka.

I da zahvalim najprije dragom Bogu za uslišane molitve, zatim hvala dobrom o. Antiću za njegov zagovor a veliko hvala i Vama mnogopoštovano uredništvo za sav trud koji ulažete na promicanju sluge Božjega o. Ante Antića sve do oltara svetosti.

Uz srdačne pozdrave i Božji Blagoslov.

(Podaci u Vicepostulaturi)

6. Jedna štovateljica piše 7. srpnja 2017.

Hvaljen Isus i Marija!

Dragi urednici glasila sluge Božjega fra Ante Antića i dragi čitatelji! Već duže vrijeme odlučujem da ću napisati svjedočanstvo o fra Anti Antiću i kako ja volim prije puta podmiriti neizvršene obaveze. Iako navečer krećemo za Lurd i Fatimu i druga svetišta naše drage Majke.

A sada donosim svjedočanstvo. Ja ne znajući da je na spomendan Ante Antića moja sestra R. bila jako loše, ja sam je nazvala da se čujemo, a moja sestra meni odgovori: *»Molim te pusti me na miru ja ne mogu niti razgovarati. Ja sam loše.«* A ja kako volim poći na sv. misu. Uđem u crkvu sv. Jakova na Čiovu gdje ima prekrasan kip Srca Isusova (a bio je prvi petak) i naš fra N. J. u propovijedi naglasi da tko danas dobije milost da je to po zagovoru fra Ante Antića. Ja sam predala (preporučila) sestrinu potrebu. I za dva dana sestra je bila sve bolje. I evo i danas je sestra živa i zdrava i radi u polju i u domaćinstvu.

Dragi fra Ante Antiću, Božji miljeniče, hvala ti od srca što si pomogao mojoj sestri R. u župi S. Ja sam franjevačka trećoredica.

A. S.

Dok ovo budete čitali, ja ću biti u Lurdu i Fatimi. Vodim osobu koja je duševni i psihički bolesnik.

Mir i dobro!

7. Jedna štovateljica piše 9. srpnja 2017. iz Austrije.

ZAHVALA O. ANTI ANTIĆU ZA PRIMLJENU MILOST

Ovo svjedočanstvo sam trebala napisati puno ranije, ali uvijek sam mislila danas ću, sutra ću i to je ostalo do danas. Želim zahvaliti ocu Anti Antiću za primljene milosti zapošljavanja moje drage djece. Nakon što je kćer završila studij, a potom i sin, mladi ljudi nisu našli posao. Ja sam od nekoga dobila Antićevu sličicu s molitvom i čula sam da je dobro moliti se za zagovor ocu Antiću na tu nakanu. Kopirala sam je i podijelila djeci i drugima. Molila sam svako jutro prije odlaska na pasao. Nakon kratkog vremena kćerka je dobila posao, a potom i sin. Ja sam sigurna da je to po njegovu (Antićevu) zagovoru. Danas moja djeca rade, a ja svako jutro i dalje molim za njegovo proglašenje blaženim i zahvaljujem mu. Sin je prije dva mjeseca dobio posao u trećoj najvećoj tvrtki na svijetu, a kćerka radi za poznatu aviokompniju. Poručujem svima da ustrajno mole, molitva mora biti iz srca i bit će uslišana.

Hvala ti, dragi oče Ante!

S. T.

8. Pismo poslano 19. srpnja, a stiglo u Vicepostulaturu 21. srpnja 2017.

Cijenjeni dr. fra Josipe Šimiću!

Godinama svako jutro molim molitvu za proglašenje blaženim dobrog oca Antića. Ovo pismo pišem puno boli u teškoći koju proživljavam zbog jedinog sina, koji nikako da se ostavi pića. Postoje prekidi u kojima se ugasi svjetlo Božje, a on ostaje u svojoj boli u tami (u kojoj se ne odvaja od pića). Ne znam komu sam se sve molila, zavjetovala, Očenaša izmolila, ali uzalud.

Isus i Majka Božja od djetinjstva liječili su ga i omogućili da završi visoku školu, no on ne prihvaća da je ovisnik. Ovo nije prvi put da Vam pišem. Njegovo je tijelo obilježeno je rezovima, a duša otrovana alkoholom, teško oboljela..., odgajan u vjeri, a sin mu je primio sve sakramente.

Molim Vas da se molite o. Antiću da mu pomogne. Ima 62. godine. Primio je krv kod operacije, pa sam pomislila da nije s tuđom krvi došlo do tog zla. Čitam sve Vaše glasnike od A do Ž u kojima mnogi zahvaljuju za primljene milosti. Molim Vas, pomognite mu svojom molitvom, da prije smrti dočekam taj dan. Otac mu je bio solidan, divan otac i muž.

Ovih 130 kuna Vi usmjerite, jer ja više ne znam u koje svetište ići i moliti. Stara sam, imam 83. godine. Naročito se molim i zahvaljujem Majci Božjoj Trsatskoj, jer sam rodom s K. Živim u K. Udovica sam. No još uvijek postoji nada u Boga i Majku Božju da će mi pomoći. Moj život je bio tužan i bolan. Rano sam ostala bez majke. Ona je 1944. stradala u Jasenovcu. Oprostite na pisanju, jer mi se ruke tresu. Dobrog oca Antića molim za pomoć, a bila sam i na njegovu grobu. Vama puno hvala uz poštovanje i neka Vas Bog i Majka Božja čuvaju.

K.T.

9. Pismo poslano 24. srpnja, a stiglo u Vicepostulaturu 28. srpnja 2017., napisano na hrvatskom, s priloženom pretplatom list Časnoga sluge Božjega za jednu osobu iz Poljske.

ZAHVALA I PREPORUKA

Zahvaljujem dobrom sluzi Božjem ocu Anti Antiću za bezbroj dosadašnjih uslišanja. Hvala mu tisuću puta što je bdio i molio za uspjeh moje djece u školi, hvala mu za svaku primljenu milost i uslišanje. Uvijek mu preporučam cijelu moju obitelj u zagovor i zaštitu. Hvala, slugo Božji, što čuješ naše prošnje, a onda se usrdno moliš, i bivaju zaista uslišane. Hvala ti za moj posao koji imam, hvala ti što imam mogućnost raditi. Molim te budi uvijek u pomoći, osobito potrebitima, a moju djecu preporučam i nadalje u tvoj zagovor. Molim te izmoli im milost da uspješno završe školovanje. Ti im providi po Božjem zagovoru i volji da dobro uče i nikada ne skrenu s pravog puta (...). Preporučim ih u Božju zaštitu (...).

Obećavam, a i obećala sam da ću svima pričati o tebi, o tvom moćnom zagovoru, o uslišanju (...). Evo me opet k tebi, dobri oče Ante Antiću, ponovno tražeći tvoju pomoć, tvoj zagovor, tvoju molitvu, tvoje uslišanje. Bože moj, ti budi milostiv i priteci u pomoć (...). Dobri oče Ante Antiću, molim te za majku koja ima sina, a krenuo je krivim putem, putem zla i droge, da svojim moćnim zagovorom posreduješ, molim te, dotakni srce i pamet njenog Camila da se vrati na pravi put, da upozna Isusa i njegovu dobrotu, da bude čestit kršćanin, ponos svoje obitelji. Molim te, pomogni mu, vrati ga u obitelj. Jako su tužni zbog njega i nemaju nade, a ja te molim i ovaj put kao i mnogo puta da Bog sada učini veliko čudo, obrati ga, potjera svako zlo od njega i iz njega. Zaštititi ga, molim te, svojim moćnim zagovorom. Ufam se u tebe. Molim te, vrati osmijeh njegovoj majci na lice (...). Molim te, da osjete tvoj moćni zagovor (...), tvoj blagoslov (...), tvoje uslišanje (...). Molim te izmoli joj veliko čudo (...), znam da je teško, znaju i oni da je teško i ne vide izlaza, bespomoćni su, ali ja se uvijek ufam u tvoju pomoć i tvoj zagovor. Molim te, kao što si to puno puta do sada učinio, tako te molim i ovaj put, potjeraj zlo, a pokaži nam svima ljubav i dobrotu Božju. Neka tvojim moćnim zagovorom i ovaj put prevagne dobro, a prevagne dobro i otjera veliko zlo i nevolju što ih je snašla (...). Molim te, molim te, dobri oče Ante Antiću, pomogni, uzmi njihov problem i riješi ga, kako ti najbolje znaš i umiješ (...). Iščekujemo tvoju pomoć i zagovor (...). Unaprijed hvala dobri oče, tisuću puta hvala hvala (...)!

Ovaj skromni prilog je za pretplatu, ako možete molim Vas da uputite časopis na ovu adresu (u Poljskoj u gradu Katowice). Ne znam da li časopis izdajete i na poljskom, ako da, onda može na poljskom, a ako ne, onda naravno hrvatsko izdanje.

Molim Vas također da im pošaljite nekoliko sličica s molitvom o. Ante Antića.

Unaprijed hvala. Bog.

Priredio vicepostulator fra Josip Šimić

PREDAVANJE O FATIMSKIM UKAZANJIMA U HKŽ MÜNCHEN

U prigodi 100. obljetnice Gospinih ukazanja u Fatimi i dvaju hodočašća u Fatimu i Santiago de Compostela hrvatskih župa München i Freising o. vicepostulator dr. fra Josip Šimić održao je u dvorani/kapeli Hrvatske katoličke župe u Münchenu, pred više od 250 slušatelja, predavanje Gospina ukazanja u Fatimi i društveno-politička situacija u Portugalu u 19. i 20. st. i važnost fatimske poruke danas.

Predavač je opisao protucrkvenu i prosvjetiteljsku politiku koja je započela krajem 18. stoljeća s kraljem don Joseom I. i trajala cijelo 19. stoljeće i u 20. stoljeću prethodila ukazanjima. Istaknuo je kako je papa Pio IX. upozorio portugalske hodočasnike na moćne neprijatelje koji žele uništiti katolicizam u Portugalu. Papa Pio X. uputio je Crkvi u Portugalu okružnicu *Iamdudum in Lusitania* (Odnedavno u Portugalu) kako bi osokolio

vjernike. Istaknuo je da su ukazanjima Gospe prethodila ukazanja Anđela čuvara Portugala i kako se je Gospa poslije fatimskih ukazanja dva puta ukazala s. Luciji u Španjolskoj (u Pontevedri 1925. i u Tuyu 1929.).

Predavač je istaknuo da Gospina ukazanja u Fatimi treba promatrati u kontekstu marijanskih ukazanja i objava u 19. i 20. stoljeću. Iznio je kako se dugo spekuliralo o fatimskim tajnama. Neki smatraju da se radi o jednoj tajni u tri dijela. Najčešće se govori o viđenju pakla koje je Gospa pokazala vidiocima, o nagovještaju posvećenja Rusije Bezgrešnom Srcu Marijinu (i obraćenju Rusije) i o atentatu na papu (biskupa u bijelom). Predavač je se na kraju osvrnuo i na povijesni, teološki i fenomenološko-antropološki pristup i analizu fatimskih ukazanja.

Sudionik



ANTIĆEVI ŠTOVATELJI POMAŽU JEDNI DRUGIMA

Poštovani Antićevi štovatelji i štovateljice, danas susrećemo brojne siromašne obitelji. Mnoge od njih su štovatelji Časnoga sluge Božjega. Otac Antić, koji nije raspola-gao novcem, preporučivao je svojim duhovnim sinovima i kćerima da pomognu onima koji su siromašni, ili čak u velikoj bijedi. Preporučivao im je da pomažu neposredno, tj. da osobno odu kod tih obitelji i da vide njihovo stanje. To je činio u nadi da će se dotični pomagači vezati uz tu obitelj i nastavi-ti trajno im pomagati.

Potaknuti Antićevim primjerom, neki su nam njegovi štovatelji predložili da u Anti-ćevu listu, nadahnuti njegovim karitativnim nastojanjima, pokrenemo ovu inicijativu. Vi u Vašoj okolini sigurno poznate takve sluča-jeve. Zato Vas potičemo na i Antićevu meto-du pomaganja, tj. da odete i osobno se upo-znate s onima koji su u potrebi. Na taj način

Vi ćete sigurno probuditi jači poticaj poma-ganja negoli u tzv. anonimnom i posrednom pomaganju. Isto tako i same obitelji koje počnete pomagati lakše će podnositi ovisnost o tuđoj pomoći. To onda zapravo neće biti tuđa pomoć, već antićevska pomoć - »pomoć u Antićevoj obitelji«. One koji nam se jave u Vicepostulaturu sa željom da pomognu upu-ćivat ćemo po Antićevu receptu na upozna-vanje s Antićevim siromasima i time na neposrednu pomoć.

Ovime pokrećemo ono što smo nazvali **Antićeva obitelj**. U doglednoj budućnosti nastojat ćemo pokrenuti i neke druge ideje.

Donacijom preko nadbiskupijskog Cari-tasa pomogli smo kupnju kuće jednoj siro-mašnoj obitelji sa 1000 € zahvaljujući jed-nom dobrotvoru, Antićevu štovatelju.

Vicepostulatura

Pismo u rukopisu - br. str. 181

Zagreb, Vrbanićeva 35
30. I. (godina nečitka)

Hvaljen Isus!

Ljubav Isusova, sv. strpljivost i predanje u sv. volju Božju neka uvijek vlada u vašoj duši!

Ima već sedam dana da sam ovdje. Gospodinu se svidjelo te imam herniju i zato ću, s pomoću Božjom danas ući u bolnicu Milosrdnih sestara. Sve sam izručio neb. Majci. Molim Vas da i Vi u Vašim sv. molitvama i žrtvama pridružite Gospodinu, da on izvrši u svemu sa mnom svoju presv. volju.

Šaljem Vam ovu malu brošuru, da Vam pomogne da savršenije ljubite i slijedite Bož. Učitelja Isusa. Radite oko obnove njegova kraljevstva posebno kod djece i svih onih kojima stojite u doticaju. Vjerno vršite dnevne duhovne vježbe.

Predajem Vas Isusu, Mariji, sv. Josipu i sv. Frani. S njima Vas blagoslivlje

Fr. Anto Antić

P.s.: Puno pozdrava gospodinu Luki.

Fra Luka Radman Livaja

Grab, 18. prosinca 1938. <> Split (Trstenik), 29. travnja 2017.



Fra Luka Radman Livaja rođen je 18. prosinca 1938. u Grabu od oca Josipa i majke Mare rodene Buljac. Nakon osnovne škole (Hrvace-Grab 1945.-1954.), Franjevačku klasičnu gimnaziju

pohađao je u Sinju i Zagrebu (1954.-1959.), a filozofsko-teološki studij u makarskoj (1961.-1965.) U novicijatu je stupio 6. srpnja 1956. na Visovcu gdje je položio prve jednostavne zavjete 7. srpnja 1957. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1962. u Makarskoj. Za đakon je zaređen 14. srpnja 1964. u Makarskoj, a za svećenika 15. srpnja 1965. u Makarskoj. Mladu misu proslavio je u župi Grab 25. srpnja 1965.

Vršio je sljedeće službe: Prgomet-Labin - župnik (1965.-1966.); Drniš - župni vikar (1966.-1967.); Zagreb - župni vikar (1967.-1968.); Rim - studij pedagogije (1968.-1971.); Visovac - meštar novaka (1971.-1973.); Zagreb - magistar bogoslova (1973.-1974.); Makarska - magistar bogoslova i profesor na Bogosloviji (1974.-1979); Frankfurt - dušobrižnik voditelj Hrvatske katoličke misije (1979.-1982.); Split - župnik, samostanski vikar i dekan (1982.-1985.); Sinj - gvardijan (1985.-1988.); Runovići - župnik (1988.-1994.); Sinj - defintor, župnik i samostanski vikar (1994.-1997.); Prugovo-župnik (1997.-2003.); München - dušobrižnik (2003.-2010.); Sumartin - ispovjednik (2010.-2011.); Omiš - ispovjednik (2011.-2013.) i Zagreb - ispovjednik (2013.-2017.).

Bio je gojenac časnoga sluga Božjega fra Ante Antića i neumorno je pronosio glas o

njegovoj svetosti u svojim propovijedima, u prigodama obljetnice njegove svete smrti u akademijama, koje je organizirao u Bogosloviji u Makarskoj i u razgovoru s vjernicima u župama koje je vodio. U župi Prugovo dao je napraviti brončano poprsje Časnoga sluga Božjega koje je izradila kiparica Tanja Jukić, a koje je postavio ispred župne kuće. Tu je dao napraviti i postaviti i poprsja blaženog Alojzija Stepinca i mučenika fra Rafe Kalinića. Ovdje spominjem i velebna brončana vrata na ulazu u svetište Gospe Sinjske koja je izradio akademski kipar Stipe Sikirica, na kojima je prikazan povijest svetišta od dolaska naroda iz Rame i koja su postavljena u prigodi proslave 300. obljetnice tog dolaska 1987.

Premинуo je u samostanu na Trsteniku u Splitu 29. travnja 2017. u 79. godini života, 61. redovništva i 52. svećeništva. Misa zadušnica slavljena je u crkvi Čudotvorne Gospe Sinjske 2. svibnja 2027., a pokop je obavljen na gradskom groblju sv. Frane u Sinju.

U utorak 2. svibnja u 16.00 misu zadušnicu predslavio je mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, u zajedništvu mnp. provincijalom fra Joškom Kodžomanom, gvardijanima fra Petrom Klapežom (Sinj), fra Domagojom Runjom (Trstenik) i fra Matom Matićem (Zagreb), dekanom don Stipom Ljubasom i sa 115 svećenika. U slavlju su sudjelovali: rodbina, bogoslovi, sjemeništari, časne sestre, vjernici iz Graba, Hrvaca, Prugova, Runovića, Sinja i i osobni prijatelji fra Luke.

Na početku zadušnice mons. Marin Barišić izrazio je sućut mnp. o. provincijalu, braći franjevcima, župljanima župe Grab i svima koji su poznavali fra Luku i istaknuo: *»U ovom uskrsnom vremenu, u vjeri uskrsnuća koju je živio fra Luka pratimo ga usu-*

sret Ocu ljubavi i milosrđa i preporučujemo njegovu milosrđu.»

Započinjući propovijed o. nadbiskup je progovorio o prijelazu koji je fra Luka toliko puta doživio u svojem zemaljskom životu vršeći razne službe i naglasio kako je ovaj posljednji prijelaz koji nas je okupio u svetištu Gospe Sinjske, važan i odlučujući, prijelaz koji je najvažniji u ljudskom životu, jer je to susret s nebeskim Ocem. Navodeći riječi apostola Ivana o volji Božjoj, o. nadbiskup je naglasio kako je fra Luka tolike godine ljudskog života i služenja otkrivao volju Božju. Istaknuo je kako je fra Luka ostavio dubok trag i poruku, a zatim je podsjetio na zajedničke dane provedene u Splitu, kada je fra Luka bio župnik i dekan katedralnog dekana. Naglasio je također kako je fra Luka bio tvrd, vjeran i čvrst u svom pozivu i zvanju kao redovnik i svećenik i kako je tu svoju čvrstoću pokazao u vremenu koje je bilo opasno, osobito u početku njegova svećeničkog služenja. Fra Luka se vodio odrednicom koju je često emotivno izgovarao: *»Za Krista, za Boga, za Crkvu, za vjeru.«* Nije volio nevažne i površne teme, već ozbiljan razgovor - govor o teologiji, mariologiji, pastora-

lu, Crkvi, društvu... Bio je na svoj način originalan. O. nadbiskup propovijed je završio riječima: *»Ozbiljno življenje redovničko-svećeničkog života ugradio je fra Luka u volju Božju vršeći povjerene službe nastojao je biti i otac i majka. U svaku službu ulagao je veliku energiju bilo to u propovijedanju, razgovoru, ispovijedanju i u svemu što je činio u Crkvi, Nadbiskupiji i Provinciji. Volio je Crkvu i izgarao za nju. Svojom energijom i talentima obogatio je Crkvu.«* Na kraju je o. nadbiskup zahvalio fra Luki i za svu ljubav i djelovanje u Nadbiskupiji i Provinciji želeći da mu nebeski Otac bude nagrada i da doživi puninu zajedništva s Gospodinom.

U propovijedi mnp. provincijal je o fra Luki rekao kako ga pamti kao čovjeka punog životne snage, čovjeka dostojanstvenog, vedrog i blagog osmijeha; ali i kao onemoćalog i sličnog biljki koju iznutra nagrizi smrtna bolest, te kako mu ga nije bilo lako takvo-ga gledati. Naš fra Luka je ispunio tu životnu svrhu, jer je tolikim ljudima pružio zaklon, ulio nadu i jednom riječju, bio razlog da su po njemu mogli slaviti Boga i život.

U svojem životu fra Luka je vršio brojne i odgovorne službe i nikada se nije dogodilo da



je, usprkos svojim ponekad drugačijim željama i razmišljanjima, u odnosu na potrebe i odluke provincijske uprave, odbio prihvatiti neku povjerenu službu. »Svaku od tih službi, koliko mi je bilo moguće iščitati iz dokumenata i prepiski, prihvaćao je s vjerom i nadom da će mu Bog dati potrebnu snagu kako bi mogao dobro služiti narodu i Crkvi. Poseban pečat, fra Luka je ostavio kao dugogodišnji odgojitelj mladih franjevac. Želio je tim mladim ljudima pomoći da prevladaju svoje ljudske sumnje, želio im je pomoći da zavole svoj poziv, svoju Zajednicu i čitavu Crkvu da upoznaju veličinu i ljepotu Božjega dara u posluživanju svetih sakramenata i vršenju svih ostalih svećeničkih dužnosti.

Ne čudi stoga, što se i danas nakon toliko desetljeća, mnogi njegovi učenici, s radošću prisjete svojih studentskih dana i zajedničkog života sa svojim magistrum fra Lukom. Budući da je prema sudu vlastite savjesti predano i nepristrano vršio svoju službu odgojitelja, fra Luka je teško podnosio kritike. Negdje je napisao: „Ne slažem se s onima koji mi koješta spočitavaju, ali i sama njihova pomisao da sam pristran, već mi u duši rađa sumnju i čini me nemirnim, štoviše prisiljava me da odstupim. Nikome ne želim biti smetnja na putu i ne daj Bože razlog njegova odustajanja.“

I doista sumirajući fra Lukina životna postignuća i sveukupni rad, usuđujem se reći, da je dobro služio svojoj Provinciji, Crkvi, Redu i hrvatskome narodu.

Uz njegovu karakterističnu crtu energičnosti, ono što ga je posebno resilo jest prirodna govornička sposobnost. Nije to bila nekakva naučena vještina, već iskreni govor čovjeka koji vjeruje u ono što govori i propovijeda. Njegovi su javni nastupi kod slušatelja ostavljali duboki dojam. Znao je itekako zagrijati narod, znao je prepoznati trenutak, ispravno osluhnuti poteškoće i životna pitanja na koje je narod želio čuti odgovore. Još nisam bio svećenik, ali sam od mnogih ljudi čuo da ih se dojmila fra Lukina propovijed. U Provinciju, u kojoj je sa svojim kolegama odrastao u teškom vremenu, bio je zalju-

bljen. Veselio se svakom njezinom uspjehu, svakom pozitivnom postignuću njezinih članova, volio je svoje fratere, volio je Crkvu i nadasve svoj hrvatski narod, s kojim se znao veseliti i tugovati.

Vrijeme u kojem je polagao temelje svome redovništvu i svećeništvu, bilo je uistinu teško. Bilo je to vrijeme nasilja, pljačke, vrijeme nepravde koju je Crkva trpjela, ali on se nije dao obeshrabriti i nije u sebi zatomio glas poziva da bude svećenik Kristov, da slijedi stope asiškog siromaška. Naprotiv, on je ustrajao i u prijelomnim vremenima za Crkvu i narod, bio je glas nade, bio je onaj koji je taj ispaćeni narod znao povesti u proboj. Sliku tog duhovnog proboja najbolje nam uprizzoruje njegovo insistiranje da s likom Majke od Milosti - Čudotvorne Gospe Sinjske, u prigodi proslave 300. obljetnice doseljenja naroda Rame u Cetinsku krajinu, obiđe sva ovdašnja mjesta i kao krunu tog pothvata da Gospinu sliku odnese u Ramu. Iako još mlad, dobro pamtim sve te prizore ponosa, slave, zahvalnosti, dok sam tek kasnije saznao za sve one nepovoljne okolnosti i barijeru straha, prijetnji, i čega sve ne, koje je trebalo otkloniti kako bi se taj veličanstveni pothvat izveo. To je bio velebn pothvat koji je mogla ostvariti samo nosalomljiva vjera, čelična otpornost, vizija i povjerenje u Boga i Onu koju je iz dubine duše štovao i molio. Znao je naš fra Luka, koji su to simboli, iz kojih narod može crpsti snagu, ljubav, nadu o pomoć (...) i nije ga bilo strah izići van s tim simbolima a s time ispisati i neke od najljepših stranica ovdašnje povijesti.

U prigodi svećeničkog jubileja, koji je sa svojim kolegama 2015. godine proslavio u ovoj crkvi, zahvalio je svojim pokojnim roditeljima na daru života, te posebno na hrabrosti, jer su ga usprkos svim opasnostima, podržavali na njegovu svećeničkom putu. Fra Luka je u istoj prigodi sebe i svoje kolege javno upitao: „Tko bismo, drage kolege, mi bili u životu da nas Krist nije prihvatio u svoju službu? Tko bismo mi bili da nismo radili na širokoj njivi Gospodnjoj, za dobro



Njegove Crkve i svoga naroda?“ Stoga je zaključio zahvalnim riječima: „Hvala ti, Kriste, na tako divnom daru svećeništva i časti koju si nam, kao slabim ljudima iskazao!“

Dragi fra Luka, opraštajući se od tebe zahvaljujem ti u ime cijele naše Zajednice na svemu što si za života dobroga učinio i čime si obogatio ne samo nas, svoju Zajednicu, već i čitavu Crkvu - narod Božji. Ti si bio naša jaka snaga, čovjek kojemu smo se uvijek mogli obratiti za savjet i pomoć, znajući da ćeš učiniti sve da pomogneš.

Od srca zahvaljujem svima koji su se u zadnjim danima njegova života brinuli o njemu. Hvala vama, poštovana obitelji i rodbino pokojnog fra Luke, hvala vam na ovom vrijednom sinu, s koji ste krvno povezani. On je pronio najbolji glas o Vama, o svom plemenu, s kojim se ponosio, obitelji, roditeljima i rodnoj grudi koju je neizmjereno volio. Kao takav fra Luka će ostati u najljepšim uspomenama prisutan u svijesti svih nas a i

mnogih ljudi, kolega, studenata i župljana iz brojnih župa u kojima je djelovao. Zbog njega ćemo, kao zajednica s Vama i nadalje ostati trajno prijateljski povezani.

Dragi fra Luka, hvala ti na predanom radu u svećeništvu, i na požrtvornosti koju si pokazivao sa svoga života, za dobrobit naše Provincije, Reda, Crkve i svih ljudi u svijetu, do kojih te dovela providnost Božja. Počivao u miru Božjem!«

Od pokojnog fra Luke oprostili su se sinjski gvardijan fra Petar Klapež, zagrebački gvardijan fra Mate Matić, gvardijan na Trstniku fra Domagoj Runje. Pismene izraze sućuti uputili su fra Boris Čarić, župnik hrvatske katoličke župe München i gosp. Darko Portada.

Nakon zadušnice sprovedne obrede na groblju sv. Frane u Sinju predvodio je gvardijan fra Petar Klapež.

[Priredio fra Josip Šimić prema *Vjesniku franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja*, God XLVI (2017.), br 3, 255-262]

Fra Jozo Zrnčić

Udovičići, 3. travnja 1939. <> Sinj, 2. lipnja 2017.



Fra Jozo Luka Zrnčić rođen je 3. travnja 1939. u mjestu Udovičići, dijelu župe Otok, od oca Nikole i majke Mande r. Vrdoljak. Osnovni školovanje završio je u rodnim Udovičićima i Otoku u

razdoblju od 1945. do 1953. Nakon osnovne škole, Franjevačku klasičnu gimnaziju pohađao je u Sinju od 1953. do 1955., kada je prema ondašnjem običaju stupio u franjevački novicijjat na Visovcu 5. srpnja 1955. Nakon novicijata, gimnazija se u međuvremenu zbog zabrane rada preselila u Makarsku (1955. – 1958.), gdje je fra Jozo završio gimnaziju i maturirao 1957. Slijedio je filozofsko-teološki studij u Makarskoj (1957. – 1959.), koji je fra Jozo morao prekinuti zbog odlaska na dvogodišnje služenje vojske. Po povratku iz vojske fra Jozo je uspješno nastavio studij i 1964. diplomirao.

Prve jednostavne jednogodišnje zavjete položio 6. srpnja 1956. godine. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1962. u Makarskoj. Za đakona ga je 15. prosinca 1963. u Makarskoj zaređio biskup Frane Franić, koji ga je zaređio i za svećenika 30. ožujka 1964. u Makarskoj. Mladu misu fra Jozo je proslavio u rodnim Udovičićima 5. travnja 1964.

Vršio je sljedeće službe: župni vikar u Sinju (1964.-1965.); župnik u Stankovcima (1965. – 1965.); studij crkvene glazbe u Zagrebu (1965. – 1968.); studij crkvene glazbe u Rimu (1968. – 1970.); župni vikar u Zagrebu (1971. – 1973.); dušobrižnik voditelj Hrvatske katoličke misije u Frankfurtu (1973. – 1979.); župnik u Sindelfingenu (1979. – 1983.); definitor Provincije (1982. – 1985.); župnik u Münchenu (1983. –

1988.); gvardijan i župnik u Sinju (1988. – 1991.); samostanski vikar i župnik u Zagrebu (1991. – 1997.); župnik u Hrvacama (1997. – 2003.); župni vikar u Zagrebu (2003. – 2004.); župni vikar u Baškoj Vodi (2004. – 2006.); župni vikar u Sinju (2006. – 2013.); ispovjednik u Sinju (2013. – 2017.).

Premинуo je nakon teške bolesti okrijepljen svetim sakramentima u franjevačkom samostanu u Sinju u petak 2. lipnja 2017. u 79. godini života, 63. redovništva i 54. svećeništva.

Bio je štovatelj Časnoga sluge Božjega i uvijek je na službama koje su mu bile povjerenene promicao glas o njegovoj svetosti. U ponedjeljak 5. lipnja 2017. u 16 sati slavljena je sv. misa zadušnica u crkvi Gospe Sinjske u Sinju, koju je predslavio šibenski biskup mons. Tomislav Rogić u zajedništvu sa mnp. o. provincijalom fra Joškom Kodžomanom, sinjskim gvardijanom fra Petrom Klapežom i 104 svećenika.

U misi su sudjelovala brojna rodbina, bogoslovi, sjemeništarcari, časne sestre, vjernici iz Udovičića, Otoka, Hrvaca, Sinja i drugih župa, kao i osobni prijatelji koji su se došli oprostiti od fra Joze.

Uvodeći u misno slavlje mons. Rogić je rekao: *»Poštovani oče provincijalu Joško, braćo franjevci provincije Presvetog Otkupitelja, draga rodbino pokojnog fra Joze Zrnčića, braćo i sestre u vjeri Kristovoj! Okupljeni smo danas po tužnoj vijesti da nas je napustio revni svećenik i franjevac fra Jozo Zrnčić. Njegovi zemaljski dani došli su kraju. Ispunio je mjeru dana koju mu je Gospodin namijenio. Zaprimio je od Uskrsloga svoj posljednji dekret za put do Očeve kuće na nebesima, u vječnosti.*

Opraštamo se od njega svetom misom - euharistijom - zahvalnicom Bogu, što nam ga je dao, ovoj franjevačkoj provinciji, Crkvi kojoj je služio u više biskupija u domovini i



po svijetu. Nesebičnim služenjem pratio je vjernike u njihovim duhovnim potrebama putovima iseljeništva.

Riječ je o čovjeku koji potječe iz dobre katoličke obitelji i koji je značajne godine svojeg svećeničkog rada proveo u Njemačkoj. Gdje god je bio ljudi su ga voljeli i cijevali. Bio je čovjek s naglašenom sposobnošću razumijevanja društvene i crkvene stvarnosti, uvijek svoj, dostojanstven, nenametljiv...

Od fra Joze opraštamo se danas na blagdan Marije Majke Crkve u Gospinu svetištu. Kao da i pokazuje da je fra Jozo ispunio svoj **Neka mi bude po tvojoj riječi** poput Blažene Djevice Marije kroz svoje 63 godine redovništva i 54 godine svećeničkog služenja.

Gubitak dragih nam osoba ne možemo promijeniti, ostaje nam molitva Bogu za snagu prihvatiti nepromjenjivo. Samo vjera u Kristovu blizinu i njegovo uskrsnuće može nam dati tu snagu. U ovoj svetoj misnoj žrtvi i mi učvrstimo svoju vjeru u uskrsnuće, u vječnu domovinu kamo nam je stići, ugledajmo se u primjere svetih, ugledajmo se u one koji su među nama prednjačili u dobroti. To je put na koji nas Isus zove.

Zaista, zaista kažem vam: „Tko sluša moju riječ i vjeruje onome koji me posla, ima Život vječni i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život.“ U toj vjeri uzdignimo sada svoje molitve i zahvale Bogu za pokojnog fra Jozu, skrušena srca priznajmo svoje grijehe, slabosti i propuste, da bi naša molitva bila dostojno Bogu uzdignuta, da bi sami svoje životne korake odlučnije upravili putem služenja Bogu za spas duša.«

Mnp. o. provincijal fra Joško Kodžoman u propovijedi je zahvalio o. biskupu za predsjedanje euharistijskom slavlju. Istaknuo je kako nas ništa ne može potresti i uzdrmati kao smrt, rastanak od dragih i bliskih osoba, jer s njihovim odlaskom s pozornice života odlazi i dio nas. No dok se rastajemo od njihovih tjelesnih ostataka ostajemo, s njima duhovno povezani i to nam pomaže da s vremenom naše duševne rane zacijele. »Sve nam to govori o privremenosti naših ovozemaljskih veza i još nam jednom stavlja pred oči onaj oblik naše uzajamne trajne i neraskidive ljudske povezanosti u Bogu i s Bogom, koji nas već za života, s različitih strana, ispunja nadom i vjerom u Isusa Krista uskr-

slog od mrtvih, doista ne postoji ni jedno drugo nadanje, nikakva druga sigurnost osim one koju nam je Bog zajamčio u svome Sinu Isusu Kristu. Ispunjeni smo nadom da ćemo po Isusu pobijediti smrt kao najveću prepreku, uživati sreću i blaženstvo svetih, daleko od svake boli, tuge i svega što iskustvo umiranja nosi sa sobom. Do tog blaženog trenutka, to jedinstvo s Bogom živimo, sudjelujući u slavlju svetih sakramenata okupljeni u molitvi oko Njega, hranimo se vjerom da iza svakog ljudskog života stoji nedokučivi Božji promisao. Kristovi vjernici imaju u sebi privilegirano iskustvo Božje blizine i božanskog života koji u njima struji i to im daje uvijek nove motive da proniknu u dublji smisao vlastitog života, u smisao svakog ljudskog nastojanja oko dobra.»

Istaknuvši da je fra Jozo bio čovjek vjere i pobožnosti, koji je ta dragocjena iskustva svoga života znao pretakati u živote drugih ljudi, mnp. o. provincijal iscrpno je iznio fra Jozin život i djelovanje do njegovog odlaska u mirovinu uoči proslave pedesete obljetnice svećeništva 2013., nakon čega je djelovao kao ispovjednik. Nakon zahvale svima koji su pratili fra Jozu posebno u zadnjim mjesecima njegovog života dok se hrvao s teškim

bolovima: liječnicima i medicinskom osoblju, rodbini, časnim sestrama i samostanskom osoblju, mnp. provincijal posebno je istaknuo kako nikada od vjernika nije čuo nešto negativno o fra Jozi, već uvijek pohvalno i pozitivno. Propovijed je završio riječima: *»Fra Jozo je volio svoju redovničku Zajednicu, volio je Crkvu, volio je svoj narod. Nije nimalo bilo lako i bezopasno biti voditelj katoličke misije u Münchenu pred kraj bivše države, nije bilo lako ni biti gvardijan u Sinju u vrijeme stvaranja hrvatske države, niti je bilo lako biti župnik u Zagrebu prepunom potrebitih ljudi, prognanika i izbjeglica sa svih strana Hrvatske, Bosne i Hercegovine... Trebalo je biti snalažljiv, razborit, trebalo je biti plemenit, hrabar, pobijediti strah, druge ohrabrivati, pobijediti neizvjesnost, trebalo je znati čitati znakove vremena, znati druge voditi ali i dopustiti da nekada i spremniji preuzmu vodstvo.»* Pri kraju propovijedi zahvalio je pokojniku riječima: *»Dragi fra Jozo, u ime cijele naše Provincije izražavam Ti iskrenu zahvalnost za Tvoje vjerno i predano svećeničko služenje za dobrobit vjernika, kojima si bio poslan, za povećanje vjerdostojnosti i ugleda Crkve u našem narodu i u svijetu.»* Nakon toga je zahvalio rodbini



pokojnog fra Jozе i fra Jozu preporučio Bogu: »Neka Ti, dragi fra Jozo, dobri Bog bude vječna nagrada, a sve koji iskreno tuguju zbog privremenog rastanka s Tobom neka ispuni svojom snagom i utjehom vjere u ponovni susret s Tobom i sa svima svetima. Počivao u miru Božjem.«

Pismene izraze sućuti nadbiskupa mons. Marina Barišića pročitao je dekan Cetinskog dekanata prečasni Stipe Ljubas. U ime kolega od fra Jozе se oprostio far Stjepan Čovo i u ime samostana i svetišta gvardijan fra Petar Klapež.

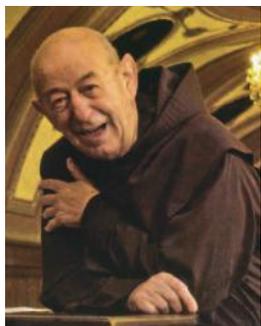
Sućut su pismeno izrazili mnp. fra Andrija Bilokapić, provincijal Provincije sv. Jeronima, vlč. Ivica Komadina, delegat za Hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj, gosp. Darko Portada i gosp. Ivo Aleksić.

Nakon završetka mise zadušnice sprovodne obrede na groblju sv. Frane u Sinju predvodio je gvardijan fra Petar Klapež.

[Priredio fra Josip Šimić, prema *Vjesniku franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja*, God. XLVI (2017.), br. 3, 263-272]

Fra Bonaventura Duda

Rijeka, 14. siječnja 1924. <> Varaždin, 3. kolovoza 2017.



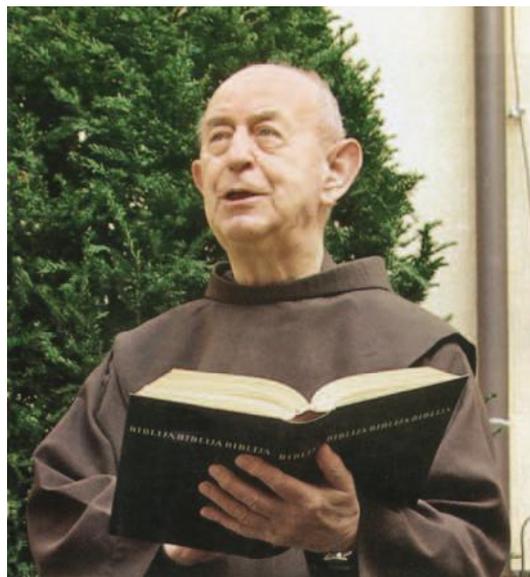
Fra Bonaventura je rođen 14. siječnja 1924. u Rijeci. Na krštenju je dobio ime Roko. Rano djetinjstvo je proveo u selu Krasu na otoku Krku, gdje je s pet i pol godina pošao u pučku školu koju je završio 1933. kada je školovanje nastavio na Sušaku u građanskoj školi. Bio je ministrant kod sestara sv. Križa na Sušaku, s kojima je cijeli život ostao povezan i preko kojih je upoznao trsatske franjevce, koje je 1935. zamolio da ga prime u samostan. Franjevci su ga primili i poslali u Varaždin u njihovo sjemenište i gimnaziju. U novicijat je ušao 1941. godine. Nakon novicijata nastavio je gimnaziju i maturirao 1944. i odmah započeo studij teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Svečane zavjete položio je na Veliku Gospu 1945. u franjevačkom samostanu na Kaptolu. Za svećenika ga je zaređio zagrebački pomoćni biskup Franjo Salis Seewis 15. siječnja 1950. Mladu misu proslavio je na Trsatu 29. siječnja. Za mladomisničko geslo uzeo je riječi »Isuse - dobroto beskrajna«. Iste godine, 1950.,

diplomirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Godine 1951. i 1952. odslužio je vojni rok u Prilepu u Makedoniji. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu magistrirao iz teologije radom *Dogmatski osnov i značenje Marijine uloge u ekonomiji spasenja*. Bio je prvi u Crkvi u Hrvatskoj koji je dobio putovnicu, i to zahvaljujući Miroslavu Krleži, koja je uslijedila nakon što je u delegaciji Katoličkog bogoslovnog fakulteta pohodio Krležu kao predsjednika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. 1953. Od svibnja 1954. bio je u Rimu, na Franjevačkom sveučilištu Antonianum, gdje je postigao doktorat disertacijom o dubrovačkom dominikancu Ivanu Stojkoviću, ekleziologu iz 15. stoljeća, a na Papinskom biblijskom institutu položio je biblijski licencijat. U Zagreb se vratio 1957. godine i ujesen iste godine postao asistentom na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Od 1964. do 1969. bio je redoviti profesor i pročelnik Katedre Svetog pisma Novoga zavjeta. Više puta bio je prodekan, a od 1982. do 1986. bio je dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta. Predavao je na različitim institutima i često sudjelovao na brojnim znanstvenim skupovima. Umirovljen je 1. listopada 1993., a 9. studenoga 2001. izabran je za profesora emeritusa Sveučilišta u Zagrebu.

Godine 2010. postao je dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti razreda za društvene znanosti. Posljednje dane svojega života proveo je u Varaždinu.

Fra Bonaventura je umro u 94. godini života, 76. godini redovništva i 68. svećeništva u samostanu sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu. Bio je jedan od najvećih bibličara i teologa 20. stoljeća u Hrvatskoj. Zaslužan je za izdavanje cjelovitog prijevoda Biblije na hrvatski jezik 1968. Bio je svestran, cijenjen teolog, zanosan propovjednik, poliglot, prevoditelj, pisac i pjesnik, kateheta, pedagog, skladatelj glazbenik, akademik i profesor emeritus. Bio je vrlo jednostavna i sveta života. Odlikovao se s iznimnom empatijom prema svakom čovjeku. Brojnim naraštajima svećenika pružao je razumijevanje Božje riječi, kao i svjedočanstvo o njezinoj ljepoti i beskrajnoj atraktivnosti kršćanske vjere. U svom životu sav je bio predan Crkvi, posebno u vrijeme Drugog vatikanskog koncila. Bio je i jedan od pokretača i djelatnika *Glasa Koncila*. Bio je teolog širokog raspona i zanimanja, koji je dao vrijedne doprinose na mnogim područjima kulturnog, znanstvenog, vjerskog, crkvenoga i narodnoga života. S Jurom Kaštelanom bio je glavni urednik projekta prijevoda Biblije na suvremeni hrvatski jezik, koji je doživio nakladu od 400 000 primjeraka. Biskupska konferencija Jugoslavije povjerala mu je izradu Hrvatskoga lekcionara za liturgijsku upotrebu, koji je zajedno fra Jerkom Fućkom (+. 1992.) priredio u deset svezaka. Za potrebe lekcionara ponovno su peveli Novi zavjet u izdanju Kršćanske sadašnjosti. Također su izvršili lekcionarsku redakciju Psaltira Zagrebačke biblije. Zahvaljujući tom njihovom radu u adventu 1969. započela je obnovljena pokoncilska liturgija u Crkvi u Hrvatskoj. Obojica su sudjelovala i u prijevodu Rimskog misala i Časoslova. Fra Bonaventura je preveo samdesetak novih časoslovnih himana. Zajedno s fra Jerkom Fućkom zauzeo se i za prijevod Ekumenskog Novog zavjeta (Zagreb, 1972.), a zaslužan je i za izdanje Jeruzalemske Biblije (1994.).

Dobitnik je brojnih priznanja i nagrada, kako hrvatskih tako i inozemnih. Od pred-



sjednika Republike Hrvatske odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića. God. 2004. dobio je u Zagrebu znanstvenu nagradu *Annales Pilar* Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, i to kao jedan od prvaka hrvatske teološke misli, jedan od najuglednijih suvremenih crkvenih govornika. Godine 2008. primio je u Osijeku na Evangeličkom teološkom fakultetu *Ekumensku povelju* za zasluge u biblijskom ekumenizmu o 40. obljetnici izlaska Zagrebačke Biblije. Godine 2010. na proslavi 60. obljetnice svećeništva kardinal Josip Bozanić udijelio mu je odlikovanje pape Bendikta XVI. križ *Pro Ecclesia et Pontifice*. Godine 2010. tadašnji generalni ministar Reda manje braće fra José Rodríguez Carballo predao mu je Medalju 800. obljetnice Reda u znak zahvale u ime sve braće Reda. Godine 2014. za zasluge i postignuća za duhovnost i kulturu dobio je medalju Grada Zagreba, a iste godine dobio je nagrade Grada Zagreba i Grada Rijeke za životno djelo.

Od 1946. godine objavio je mnoštvo znanstvenih, stručnih i kulturnih priloga te više od 50 knjiga. Mnogi njegovi članci, objavljeni najprije u novinama i časopisima, kasnije su sabrani i izdani u obliku knjiga, među kojima su trilogija popularnih komentara nedjeljnih i blagdanskih čitanaj za sve tri liturgijske godi-

ne: *Sijač je Sin čovječji, Sjeme je riječ Božja i U plemenitu srcu*, zbornici izabranih teksta *Koncilске teme 1992. i Rukovet domovinskih tema* (1999.), knjižica o redovništvu *Ima li naše redovništvo budućnost* (1971.), knjiga o sv. Franji *Moj sveti Franjo* (1990.), obrada hrvatskih božićnih pjesama *Svijeta razveselitelj*, korizmeni molitveni tekstovi *Isusov križni put i sedam riječi na križu* (1990.), hrvatske marijanske teme *Nazaretska poruka Marijina Trsata*, dvije knjige razgovora *Ljudskost Božića* (1996.) i *Krist i naši svagdani* (1996.), razmišljanja sa svojih šetnja po Mirogoju *Ja Bogu povjerih svoj štap* (1999.), razmišljanja o početku trećeg milenija *S Isusom u treće tisućljeće* (2000.), razmatranja o duhovnosti *Pabirci iz kršćanske duhovnosti* (2008.) i drugo.

Uz to što je bio koncilski oduševljenik i promicatelj, svjedok i navjestitelj Božje riječi, protagonist važnih crkvenih zbivanja i veoma plodan pisac, sudjelovao je i u brojnim kauzama za beatifikaciju. Njegov doprinos je na tom području vrlo dragocjen. Samozatajno i požrtvovno je sudjelovao u procesu beatifikacije bl. Alojzija Stepinca, a bio je i njegov veliki štovatelj i marljivi pro-

micatelj njegovih poruka i njegove svetosti. Dao je velik doprinos popularizaciji sv. Nikole Tavelića, prvoga hrvatskog proglašenog sveca. Bio je izvrstan voditelj dvaju crkvenih procesa za proglašenje blaženim slugu Božjih, najprije provincijalnog ministra fra Vendelina Vošnjaka, a kasnije je predano i neumorno pripremao materijale za kauzu fra Alekse Benigara, istražujući i pišući izvješća o nevjerojateljnosti. Suradivao je u procesu za beatifikaciju časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića i stalno se zanimao za stanje njegove kauze. Ovdje spominjemo da je pokojni o. Bonaventura Duda sastavio i *Zavjetnu molitvu* za beatifikaciju časnoga sluge o. fra Ante Antića i za milosti po njegovu zagovoru, koja se nalazi na dvolisnoj sličici i koju mnogi mole kao devetnicu ili trodnevnicu. Svojim radom postavio je i temelje procesu službenice Božje sestre Marice Stanković.

[Priredio fra Josip Šimić prema: Ivan MIKLENIĆ, Čovjek Velika srca i golema djela, Preminuo karizmatični hrvatski teolog fra Bonaventura Duda, *Glas Koncila*, br. 32-33, Velika Gospa 2017., str. 4-5]



MILODARI U FOND VICEPOSTULATURE, PRETPLATE NA LIST I HONORARI OD 1. 4. DO 31. 10. 2017.

Gđa Karmela Antulov, 26 Grebe St., 6021 Stirling, W. Australia < 150 AusD (milodar); gđa Divna Bolanča i kći Livija, 46 Maxim St., West Ryde 2114, Sydney N.S.V.; Australia < 1000 kn (milodar); gospoda Barica i Vlado Bunoza, Einsteinweg 38/1, D-7622 Nürtingen < 50 € (milodar); gospoda Marina i Dalibor Dabo, HR - 53291 Novalja < 100 kn; gđa Božica Dežaja, Borbat 203, HR - 51280 Rab < 50 kn (pretplata); Franjevački Klerikat o. fra A. Antića, Put iza Nove bolnice 10c, HR - 21000 Split < 2500 kn (honorar za antićevske duhovne vježbe); gđa Vinka Ivasović, Nadbiskupa Scotija 2, HR - 21216 Kaštel Sućurac < 100 kn (pretplata i milodar); gđa Jelka Jerkan, Veliko Brdo, HR - 21300 Makarska < 200 (milodar i pretplata); gđa Viktorija Juretić, Fancevljev prilaz 1, HR - 10000 Zagreb < 200 kn (milodar); s. Vitomira Jurić, Držićeva 31, HR - 10000 Zagreb < 100 kn (milodar); gđa Blaženka Kursar, 18 Aveling St., Blakehurst 2221, NSW Australia < 150 kn (pretplata i milodar); gđa Iva Majić, Sv. Spasa 5, HR - 21000 Split < 100 kn (milodar i pretplata); gđa Ana Matanić, p.p. 33, SLO - 3250 Rogoška Slatina < 40 € (milodar); fra Slaven Milanović-Litre, Hrvatska katolička župa Srca Marijina, 3105 E. 1st. Avenue Vancouver, BC V5M 1B6 < 500 CaD (milodar); gđa Katica Osredečki, Kušlanova 25, HR - 10000 Zagreb < 500 kn (milodar); gosp Dinko Paić, Petra Grubišića 5/A, HR - 22000 Šibenik < 200 kn (milodar i pretplata); gosp Roko Pešić, Braće Cvijića 17, HR - 10000 Zagreb < 200 kn (pretplata); gđa Animira Srbić, Put Balana 48, HR - 21220 Trogir < 300 kn (4 pretplate i milodar); gđa K. T., HR - 47000 Karlovac < 130 kn (milodar); gđa N. N., HR - 21320 Baška Voda < 20 € (pretplata za jednu osobu u Poljskoj); gđa A. V., HR - 10000 Zagreb < 500 kn (milodar); gđa Jelica Vidaković, Vlašička 10, HR - 31000 Osijek < 100 kn (milodar); gđa Zora Vlaho, Kraljice Katarine 5, BiH - 88000 Mostar < 200 kn i 50 € (milodar i pretplata); gđa Zora Vlahov, Jurišićeva 4, HR - 10000 Zagreb < 150 kn (milodar i pretplata); gospoda Mijo i Evica Zorica, Triglavaska 16, HR - 22000 - Šibenik < 200 kn (milodar i pretplata).

**MILODARE, NOVČANE PRILOGE I PRETPLATE ZA LIST SLATI NA RAČUN:
HPB – HRVATSKA POŠTANSKA BANKA 2390001-1100028072
IBAN HR 22 23900011100028072 SWIFT HPBZHR2X**

PRIMILI SMO I PREPORUČUJEMO

STJEPAN ČOVO, *Franjevci samostana Majke Božje Lurdske u Zagrebu žrtve komunističkoga progona*, Provincija Presvetog Otkupitelja - Samostan Zagreb, Zagreb 2017. Narudžbe po cijeni od 50 kn: Samostan Majke Božje Lurdske, Vrbanićeva 35, HR -10000 Zagreb.

S. MARIJA OD PRESVETOG SRCA (Anka Petričević), *Hrvatska, Domovino moja*, zbirka pjesama u prigodi 300-obljetnice oslobođenja Imotske krajine, Symposium, Split 2017. Narudžbe po cijeni od 50 kn: Samostan sv. Klare, Ulica sv. Klare 1/A, 21000 Split.

S. MARIJA OD PRESVETOG SRCA (Anka Petričević), *Sveti Ivan Zlatousti, Sveti Augustin*, Symposium, Split 2016., Narudžbe po cijeni od 50 kn: Samostan sv. Klare, Ulica sv. Klare 1/A, 21000 Split, Split 2016.

IZDANJA VICEPOSTULATURE O OCU ANTIĆU

SLUGA BOŽJI FRA ANTE ANTIĆ, *Na svetost pozvane*, Pisma redovnicama (Priredila s. Marija Asumpta Strukar), Vicepostulatura DOA, Zagreb 2015., 60 kn.

SERVANT OF GOD FATHER ANTE ANTIĆ, *I am a Priest of Christ*, Letters to Priests (Prepared by Sister Marija Asumpta Strukar), Vicepostulatura DOA, Zagreb 2011. < 80 kn.

SLUGA BOŽJI FRA ANTE ANTIĆ, *Svećenik sam Kristov*, Pisma svećenicima (Priredila s. Marija Asumpta Strukar), Vicepostulatura DOA, Zagreb 2010. < 80 kn.

VICKO KAPITANOVIĆ, *Kristu suobličen, Život i vrline fra Ante Antića* (1893.-1965.), Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu i Vicepostulatura DOA, Split-Zagreb, 2004. < 100 kn.

FRA MATEJ KUCHAR – CUCCARI, *Dobri i vjerni sluga, Život i duhovni rast sluga Božjega fra Ante Antića* (1893.-1965.), Vicepostulatura DOA, Zagreb 1998. < 20 kn.

Posvećeni život i sluga Božji o. fra Ante Antić, Zbornik radova sa simpozija, Vicepostulatura DOA, Zagreb 1996. < 30 kn.

Antićeva duhovna baština u duhovnoj obnovi Hrvatske, Zbornik radova sa simpozija, Vicepostulatura DOA, Zagreb 1994. < 30 kn.

MONS. ŽIVKO KUSTIĆ, *Tješitelj čudotvorni, Životni put fra Ante Antića* (1893.-1965.), Vicepostulatura DOA, Zagreb 1989. < 15 kn.

Kupnjom knjiga pomažete rad Vicepostulature.

SLIČICE I PROSPEKT O OCU ANTIĆU

DVOLISNE SLIČICE SA ŽIVOTOPISOM I MOLITVOM ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM ČASNOGA SLUGE BOŽJEGA OCA FRA ANTE ANTIĆA MOŽETE DOBITI U VICEPOSTULATURI.

DOSTUPNE SU NA ČEŠKOM, ENGLESKOM, HRVATSKOM, NJEMAČKOM, ŠPANJOLSKOM I TALIJANSKOM JEZIKU.

DESETOSTRANIČNI PREKLOPNI PROSPEKT O OCU FRA ANTE ANTIĆU MOŽETE DOBITI U VICEPOSTULATURI.

DOSTUPAN JE NA HRVATSKOM, ENGLESKOM I NJEMAČKOM JEZIKU.

ANTIĆEVE NEDJELJE, ANTIĆEVE DUHOVNE OBNOVE I ANTIĆEVE DUHOVNE VJEŽBE

POZIVAMO SVU BRAĆU ŽUPNIKE I GWARDIJANE,
KAO I ČASNE SESTRE, KOJI U SVOJIM ŽUPAMA
ILI SAMOSTANSKIM CRKVAMA ŽELE IMATI ANTIĆEVE NEDJELJE,
VIŠEDNEVNE ANTIĆEVE DUHOVNE OBNOVE ILI
ANTIĆEVE DUHOVNE VJEŽBE DA NAM SE JAVE RADI DOGOVORA



47. OBLJETNICA PRIJENOSA TIJELA ČASNOGA SLUGE BOŽJEGA

U PETAK 15. 12. 2017. SVEČANIM EUHARISTIJSKIM SLAVLJEM U 19 SATI, KOJE ĆE PREDVODITI O. VICEPOSTULATOR DR. SC. FRA JOSIP ŠIMIĆ, SLAVIMO 47. OBLJETNICU PRIJENOSA TIJELA ČASNOGA SLUGA BOŽJEGA O. FRA ANTE ANTIĆA S GROBLJA MIROGOJ U KRIPTU MAJKE BOŽJE LURDSKE